Sugar Factory in Raichur District

365. Sri M. NAGAPPA (Raichur).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) whether there is any proposal before Government to start sugar factory in Raichur District, either in Public or private sector ;

(*b*) if so the state at which the scheme stands ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(*a*) M/s. Shree Krishna Gyanoday Sugar Ltd., Calcutta have applied to the Government of India on 11-1-1969 for a licence to set up a sugar factory at Gangavati in Raichur District.

(*b*) It is being considered.

Point of Order
re: Taking questions successively in the list of Questions

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—I rise to a point of order. Under Rule 311, the Hon. Speaker has arbitrarily taken Question No. 159 of Sri H. N. Nanje Gowda which has been held over and according to the procedure, this should have been taken after all the questions are exhausted. But as per Rule 42, the questions should be taken up successively. Now these questions have been lost because the above-mentioned question was taken up earlier and because the Chair has not adopted the procedure laid down in rule 42.

The Speaker has no right to take up this question of Sri H. N. Nanje Gowda. As a result many questions which have been printed in the list have lapsed . The procedure adopted by the Hon. Speaker is wrong and against the rules of procedure of the House and therefore I submit that time may be extended and all the other questions be taken up as per rules.

2-00 P. M.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. Member Sri Nagappa. I am sorry that I cannot accept the point of order raised by him. When Question No. 159 came up the hon. Chief Minister was not present and therefore I stated that question No. 159 would be taken up the moment the hon. Chief Minister comes to the House and in furtherance of that promise I took up that question. No objection was raised at that time by any hon. Member including the hon. Member Sri Nagappa. In view of this fact, I do not see any force in the point raised by the hon. Member Sri Nagappa.

Policy matters of Governmet discussed during Session period elsewhere

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ನಿನ್ನೆ ಮತ್ತು ಮೊನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆ 21ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಈ ದೇಶದ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮುಂದೆ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಮುಂದೆ ಇವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಇವರು ನಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಇವೊತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರವಾಗಲೀ, ನೀರಾವರಿಯ ವಿಷಯವಾಗಲೀ, ಇವರು ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಲೋಪ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ನಾಟಕೀಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon'ble Leader of Opposition. Probably according to him it is breach of privilege. The Hon'ble Leader of Opposition may give it in writing and I shall consider the matter. It does not involve any point of order.

Now the presentation of budget.

Requests to indicate dates on the question lists, etc.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Sir, previously the dates of questions and the dates of replies were used to be furnished in the list of questions and answers. But that practice has now been discontinued. From the very first day of the current sittings, I am seeing that no dates have been furnished in the questions and answers list. It is prejudicial to the interest of the hon'ble Members. The mention of dates would have facilitated the hon'ble Members to know whether their questions have been taken up for answers or not. Hence, I request the hon'ble Chair to continue the practice which was followed during the previous session.

Mr. SPEAKER.—I shall look into the matter. I shall also see whether this practice was followed previously and if so, why it has been discontinued.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ (ಜೇವರ್ಗಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ,

ನಾನು ಬಹಳ ಕೋಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ, ಚಿಂಚೋಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೇ ನೋಡಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನಾಗಲೀ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಂಬಿಂಥಪಟ್ಟ ಊರಿಗೇ ಹೋಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ವಿಷಯವನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್ (ಬೇಲೂರು).—ನಾನು ಹೋದ ನಲ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The lapsed questions will not be taken up again.

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi) —This is an adjourned session. How can those questions lapse?

Mr. SPEAKER.—Those questions will not come up before the House for oral answers. They will be treated as unstarred.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—If the hon'ble Member has got any information which he believes to be correct, he could put a question on the basis of that information and the hon'ble Chief Minister will reply to it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನೆನ್ನೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನರೋನಾ ಅಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಈ ವರದಿ ಪೋಲೀಸರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಣಭೇರಿ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿದೆಯೋ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸರು ಹೋಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆಯುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತು. ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಹ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನರೋನಾ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಮನೆಗೆ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇದೆ.

Mr. SPEAKER.—The hon'ble Member is welcome to give notice of that matter and I shall look into it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್ (ಮೂಡಬಿದರೆ),—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಇರಾಖೆಯ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಎಂಬುವವರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತಮ್ಮ ನೋಟೀಸ್ ಆಫೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಆಫೀಸ್‌ಗೆ ಬರಲು ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಇರಾಖೆಯವರೇ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಈಗ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಹೇಳನವಾದಂತೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ನಾವುಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—I shall find out the position.

Budget Estimate for 1969-70

Presentation

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).— ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಸಲ ಇಂಗ್ಲೀಷನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಈಗ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಪದಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪದಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಏನೂ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಲೆ ಕೆಡಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆ ಎಂತಲೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಭಾಷಣ ಓದಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri S. BANGARAPPA (Sorab).—I want to say something about the language in which Budget should be presented.

Mr. SPEAKER.— I have already ruled that I have no power to compel the Hon. Minister to speak in a particular language.

Sri S. BANGARAPPA.—I want to raise a point of order under Rule 311.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member should say first which rule or which provision of the Constitution is violated.

Sri S. BANGARAPPA.—Please bear with me for a minute.

Mr. SPEAKER.—No. The hon. Member must first state the Rule.

Sri S. BANGARAPPA.—This is a very sorry state of affairs. Will you kindly bear with me for a single minute ?

Mr. SPEAKER.—There is a procedure laid down for raising a point of order. In accordence with that, the hon. Member must first state which rule is violated or which provision of the Constitution is violated and then proceed to substantiate it.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance).—Sir, I rise to present the Budget Estimates for the year 1969-70. Since the presentation of the last Budget.....

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have no power to compel the Minister to read in a particular language. I am here only to implement the rules of procedure and provisions of the Constitution. I have no right to compel any Hon. Minister or any Hon. Member of this House to speak in a particular language either English or Kannada. The Hon. Minister may make his speech in Kannada or English. I have no objection under

the constitution it is open to Hon. Members to speak in any recognised official language.

I leave it to the Hon. Minister for Finance to speak in any language he chooses. I cannot compel him to speak in a particular language.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರಿದೆ, ಆದಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಅವರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಂತಹ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನನಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರಿಯೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಏಕೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ಪಾಮೀ, ನಮಗೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಭಾಷಣ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಅವರು ಓದ ಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಟೇಟ್ಮೆಂಟು ಹೋಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಇರಬಹುದು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇರುವಾಗ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಅವರ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಹಾಗೂ ಗೌರವಗಳೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಂದು ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಹಾಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನಲ್ಲೇ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

† ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ದಿಂದಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಪುಸ್ತಕ ಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಮುದ್ರಿಸಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೇಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು. ಇದೆಯೋ ಬಹುಶಃ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರೇಮ ನನಗೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಶಬ್ದಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಮಾರುಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಯ ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತಾ್ತರೆ. ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಗೆ !

Sri S. BANGARAPPA.—I will read the rule 311 (2).

"A point of order may be raised in relation to the business before the Assembly at the moment".

We are now to take up the presentation of budget. So one of the hon. members has raised a point that the language in which the budget has to be presented to this House should be in Kannada. The Chair has ruled that it is left to the concerned Minister to speak in any language he likes.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರೇ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(Interruption)

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಏಕ ವಚನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸೌಜನ್ಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.....

Mr. SPEAKER.—It is not disirable to have such exchanges. I want hon. Members to use a decent language. We are losing time. The hon. member Sri Bangarappa wants to raise a point of order. He may please be brief.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವಿಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಸಕಾರಣ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿದೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರದ ಕೆಳಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಇಡುತ್ತೇನೆ, ಎನ್ನುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಬರದೇ ಇದ್ದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಂಡಿಸಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ದೇಶ, ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವಾಗ ಕೆಲವು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದ ಮೇರೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಪೊಂದು ಸಿಕ್ಕದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಬಹುದು ಎಂದು ಹಿರಿಯರಾದ ಕು.ವೆಂ.ಪು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಸಿರ್ಸಿ ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಕಡೆಯವರು ನಮಗಿಂತಲೂ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇರುವವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಲಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have already indicated that under the Constitution of India it is open to an hon. Minister and for that matter to any hon member of this House to speak in any language which is mentioned in the Constitution. I have no power to compel any hon. Member much less the hon. Minister to speak in a particular language. I requested the hon. Member Sri Bangarappa before he raised the point to cite which rule is violated. He has not done so. He has abused the provisions of rule 311. I request the hon. Member not to do so again.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಒಂದು ಅಬ್‌ಜೆಕ್ಷನ್ ರೈಸ್ ಮಾಡಬಹುದು, ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿಸಬಾರದು ಎಂದು ರೂಲ್ ಇದೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದ . ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಚ್ಯಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಣವಿದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದುವುದರಿಂದ ಎನೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪತ್ರಿಕೆಯವರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರತಿ ಕೊಡುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಈ ವರ್ಷ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನೂಚಿಸಿ ನಾವು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ, ನಾವೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬುದ್ಧಿವಂತರು, ಅವರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರತಿ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತ ಕಡೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೆ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದೆ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡರಾಗಿದೆ, ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಭಾಷಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ ತರ್ಜುಮೆಯನ್ನೇನೋ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಡೆಟ್ ಸರ್ವಿಸ್" ಎಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ 'ರುಣ ಸೇವೆ ಮೆಚ್ಚ' ಎಂದು ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅವರು ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಬ್‌ಜೆಕ್ಷನ್ ರೈಸ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ತೊಂದರೆಯಿದೆ. ಈಗ ಒಂದು ಭಾಷಣವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. 5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟು ಮಂದಿ ಈಗ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾದರೆ ಕೊಂಚ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದಿ ನಂತರ ಬೇಕಾದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಓದಲಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕೊನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಗೆ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕುದ್ದಲ್ಲ. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕನ್ನಡಪದಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ವಾದವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಓದಲಿ. ಅದರಿಂದೇನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.--I have received a communication dated 23rd February from His Excellency the Governor. Which is as follows :

> " In pursuance of Article 202 of the Constitution of India, I, G. S. Pathak, Governor of Mysore, do hereby direct that the Annual Financial Statement for the year 1969–70 appended hereto as also demands for grants for the year 1969–70, shall be laid before the Houses of the Legislature on 24th February 1969."

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Sir, I rise to present the Budget Estimates for the year 1969–70.

2. Since the presentation of the last Budget several events have occurred.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಒಂದನೇ ಕ್ರಿಯಾರೋಪ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಈಗ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಕ್ರಿಯಾರೋಪ ಅಂದರೆ, ಈಗ ಅಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದ ಭಾಗ ಖರ್ಚಾದುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಆರ್ಟಿಕಲ್ 202ನೇ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ತೋರಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರು ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಭಾಷಣವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮುಂಗಡಪತ್ರವಾಗಲೀ ಅದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಅಂದರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಆಯೋಗವೇನಿದೆ ಆ ಆಯೋಗದವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಆದಾಯದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗ'ತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರಾದಂಥ ಕಮಿಷ್ಟವಾದ ಆ ಒಂದು ಆಯೋಗ ನಿರೂಪಣೆಮಾಡಿದಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಬಂವಿದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ವರು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲ ಇವರು ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ಇಡಬಾರದು. ವೋಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್ ಬೇಕಾದರೆ 2 ಅಥವಾ 3 ತಿಂಗಳು ವರೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಇದು ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಅಬ್‌ಜೆಕ್ಷನ್. ಇದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೆ, ಈ ತಿಂಗಳು 28ನೇ ತಾರೀಖು ಅವರು ಕೊಡುವ ಹಣ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಆಗ ಮಂಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗಲೇ ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆರ್ಟಿಕಲ್ 202, 272, 275, 281ಗಳನ್ನು ತಾವು ಓದಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯೆಯಲೇಷನ್ ಆಗತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಮುಂಗಡಪತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪರವಾನೆ ಕೊಡದೆ, ಅಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ವೋಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇ ಏಡ್‌ನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸರಿಯಾದಂಥ ಮುಂಗಡಪತ್ರನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಡಬಹುದು, ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದವರು ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಂಗಡಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಿರ್ಯಯ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವೋಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Member Sri Nagappa has raised an objection that it is not possible for the Finance Minister to anticipate what the recommendations of the Finance Commission would be and what amounts would be made available to this Government from the Central Budget which is to be presented to the Parliament on the 28th of this month. I do not find any force in this argument. Article 202 says that a statement of the estimated receipts and expenditure of the State shall be laid before the Houses of Legislature. Therefore, the Budget is expected to contain the estimated receipts and expenditure of the State. Hence it is within the powers of the Finance Minister to estimate the receipts from all sources that are open to the Government in this context as also the estimates of expenditure. Therefore, I do not find any force in the argument advanced by the Hon. Member in this connection. Sri Nagappa suggested that the Government may seek a vote on account. But even for seeking a vote on account, under Article 206, Budget has to be presented with the estimates of receipts and expenditure. There is nothing to prevent the Finance Minister from presenting the Budget. I do not find any force in the point of order raised by the Hon. Member Sri Nagappa. I therefore rule out the point of order.

Sri M. S. KRISHNAN.—I have a point of order.

Mr. SPEAKER.—Please state the Rule that has been violated.

Sri M. S. KRISHNAN.—Rule 159. I have no other go but to read the Rule in English which says :

> " The Annual Financial Statement or the Statement of the estimated Receipts and Expenditure of the Government in respect of each financial year (hereinafter referred to as "the Budget") shall be presented to the Assembly on such days as the Governor may direct."

ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇಂಥ ದಿನಸ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ರೂಲ್ 160 ನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಮಾತನಾಡುವ ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇಂಥ ತಾರೀಕಿನ ದಿನಸ ಮುಂತಿನಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಪೊದಲು ನೀವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿ ದಿರಿ. ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಂತ್ರಿಯವರು ಎರಡು ಮಾತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜರು ಅಕ್ಷೇಪ ಎತ್ತಿದರು. ನಂತರ ಮಧ್ಯೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಪೊದಲು ಇಂಥ ತಾರೀಕು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದು ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ.

Mr. SPEAKER.—The Chair has to satisfy itself whether the Governor has fixed the date for the presentation of the Budget. It is incumbent upon the Chair to read the message of the the Governor for the convenience of the House and that has been done. The point of order raised by the hon. Member has no force in it.

Sri AZEEZ SAIT.—Sir, there is some uneasiness in the Press Gallery because the Press people are not supplied with copies of the Budget Speech.

Mr. SPEAKER.—I shall take note of it.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Our former leader of the House, Sri S. Nijalingappa, who ably stewarded and guided the State in various capacities, was called upon to take a new assignment of greater responsibility. He was succeeded by Sri Veerendra Patil as the head of the Government.

ಶ್ರೀವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಂತ್ರಿಯವರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

(Sri Vatal Nagaraj withdrew)

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—We can be confident that with his dynamism, vigour and devotion to duty, the State will march ahead towards progress and prosperity.

Another important event was the mid-term elections held in four major States of the country. But unfortunately the people have not given clear mandate to any political party which might result again in policital instability. We can only hope that the political set up that emerges in these States will ensure stability which is so essential for economic progress. Because after all, all of us irrespective of political labels are basically interested in the well-being and prosperity of the people at large.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

4. The Honourable Members are aware that though several parts of the country had normal seasonal conditions, there were certain States which faced scarcity conditions and Mysore was one such State.

5. There was good crop in the year 1967-68 and 1968-69 in several parts of the country. The index of agricultural production which had touched lowest level in 1966-67 due to successive droughts shot up in 1967-68 and 1968-69. The rising income in the agricultural-income sector has no doubt helped in the increased demand and a substantial growth was recorded in the industrial production in these years. The recovery in the economy has thus been a sign of relief. The national income is expected to go up by 10 per cent in 1967-68 and 6 percent in 1968-69. The *per capita* real income of the country also showed substantial increase in 1967-68 and 1968-69. Unfortunately droughts and untimely rains clouded the agricultural prosperity in the State. Except the coastal region sowing operations had a great setback in the whole State. Government had to undertake relief works on an extensive scale and the expenditure during the current year on relief measures may exceed Rs. 10 crores. I am glad to inform the House that the Government of India have communicated assistance upto a limit of Rs. 10 Crores. A considerable portion of the expenditure has been invested in works of a productive or protective nature. Mention may be made of restoration and construction of tanks, soil conservation, irrigation wells. drinking water wells, roads, etc. The Ground Water Cell in the Department of Mines and Geology helped in sinking 127 bore wells in the year. The Department has also conducted regional surveys covering an extent of 3,243 square kilometres for ground water. The State was able to manage its food problem successfully despite the pitfalls and the uneasy position in the neighbouring traditionally surplus States. I have no doubt that with timely rains the coming year will witness again a high rate of agricultural production.

6. Normally Finance Commission is appointed once in five years. There were certain special circumstance this time. The Fourth-Five-Year Plan did not commence as was originally thought of and new economic developments had taken place. The Fifth Finance Commission was appointed about two years earlier in March 1968.

7. The State Government submitted their Memorandum in respect of terms covered by the interim Report and also major items of the terms of reference now under consideration of the Commission. The Commission visited the State during January 1969 and had discussions with the Officers and Ministers. The case for Mysore has been placed before them. A copy of the Memorandum presented to the Commission was laid on the Table of the House. We have made special reference to the peculiar position prevailing in Mysore regarding limitations in raising resources. The Commission has been requested to take into account

besides the revenue gap a portion of losses on account of abolition of Octroi, expenditure on account of the recommendation of the Pay Commission, cost of appointment of Village Accountants to replace the hereditary officers, increased expenditure on Education, subsidies in the rate of interest, losses in the Electricity Board, etc. We have made a special reference to the hard terms of the existing loans which have no relation to the return or the period required to make the investment yield returns. This is a general question which is being urged but no solution has been found. In fact a practical review would show that a portion of the loans outstanding pertains to un-productive outlay and may have to be written off. But we have not taken this extreme stand and have requested the Commission to re-schedule the loans and recommend reasonable terms with reference to the nature of investment. I must say that though the Commission has to take the overall view in all these matters, considering the very reasonable and sympathetic attitude shown by the Chairman and Members of the Commission during the discussions I have no doubt that the difficulties of Mysore State will he appreciated and justice would be done.

8. Hon'ble Members are aware of the various factors which necessitated Government of India to postpone the commencement of the Fourth Five-Year Plan from 1st April 1966 and have instead only Annual Plans for the three years 1966-67 to 1968-69. It is only in the year 1968 that the National Development Council decided the formulation of the new Fourth Five Year Plan to commence from 1969-70.

9. In view of the recommendations of the Planning Commission and also the Administrative Reforms Commission, the State Government constituted a State Planning Board in May 1968 to have a high level body to give effective direction to the Planning progress in the State. Working Groups were also constituted by Government to formulate programmes for the Fourth Five-Year Plan after a critical appraisal of the performance in the Third Plan and also Annual Plans, keeping in view the regional imbalances. The Planning Board considered these recommendations and draft Fourth Five-Year Plan for Rs. 440 crores was prepared. Detailed discussions on the Fourth Five-Year Plan of the State were held in Delhi in the Working Groups constituted by Government of India in November 1968. This official level discussion was followed in December 1968 by a meeting with the Planning Commission with the Chief Minister.

10. There is still uncertainty about the size of the Fourth Five-Year Plan. This is because the quantum of Central assistance has not been determined in realistic terms and the ability of States to raise resources remains unassessed. In our view, it is better to have one more annual Plan till the Fifth Finance Commission gives its award and these uncertainties are resolved.

11 The Planning Commission have emphasised the need for all States to make every effort in mobilising additional resources to have an

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

adequate Plan to meet their needs. The Planning Commission envisages that a growth rate of 5 per cent to 6 per cent could be achived only with a minimum outlay in Public Sector of not less than Rs. 14,800 crores, of which the outlay in the State Sector would have to be of the order of Rs. 6,500 crores. This requires an additional resources mobilisation of Rs. 1,500 crores by the States. The Commission is also of the view that Mysore State can mobilise additional resources of the order of Rs. 115 crores. While it is a patent fact that we cannot have an adequate Plan without resources and the State has to do its best to raise maximum resources, I feel that the target of Rs 115 crores is rather over-optimistic. In these circumstances, it has not been possible to take a final decision regarding the size of the Fourth Five-Year Plan and its sectoral break-up. The State Government can take a final view only after decisions are taken on certain important questions like the size of the Central Plan, rescheduling of loans, our ability to hold the price line State's share of additional taxation by Government of India and other matters. Till the Fifth Finance Commission gives its award no State can forecast with reasonable accuracy the availability of resources. Besides taking steps to increase the tax revenue, our State has also increased its non-tax revenues under 'Forest', 'Sale of Power', 'Relaxation of Prohibition', etc. The scope for raising additional resources is limited.

12. A Committee of the National Development Council consisting of all Chief Ministers laid down certain criteria for allocation of Central assistance, 60 per cent on the basis of population and the balance with reference to the per capita income, per capita taxation, spill-over works, and other special problems.

13. The State's per capita income compared to per capita National Income and *per capita* Taxation compared to *per capita* income happens to be just above the average. If this is taken into account the State is bound to lose considerably and we have urged before the Planning Commission that this injustice should not happen.

14. There is a just and very strong feeling, on the part of the States that considering the heavy responsibility of implementing welfare measures the resources left with them are very meagre and inelastic. In our view the outlay in the Central Sector of the Plan should be reduced considerably and outlay in State Sector enhanced proportionately. This is very necessary because all developmental activities which ensure to the benefit of common man are in the State Sector and unless sufficient resources are made available the State Governments who are closer to the people cannot satisfy even bare minimum wants and any delayed correct decisions in this matter may lead to disastrous results.

15. The problem of raising additional resources is no doubt a difficult one. Taxation in the urban sector has reached almost the

saturation point. There is very little scope for getting substantial revenue from direct taxation. Large investments have been made in the rural sector by way of large, medium and minor irrigation projects, irrigation wells, soil conservation, facilities of modern agricultural practices like supply of good seeds, fertilisers, tractors, etc., rural electrification, supply of pumpsets and energising them have also contributed considerably to agricultural production. There is no doubt about the fact that all these measures have generated considerable wealth and a section of agriculturists who have benefited to the maximum have almost escaped the proper incidence of taxation and their contribution to domestic savings is negligible.

16. Since 1967 there has been an unhealthy tendency in several States to forego existing sources of revenue and take certain expensive measures to earn easy popularity. This, apart from worsening the financial position of those States, will create problems for other States. If our object is to improve the economic condition of the people through planned development, it is inevitable that we must raise maximum possible resources and also educate the people to pay for the services rendered.

17. The Planning Commission has advised all State Governments to mobilise savings in the rural sector. There have been representations from the Trade for rationalisations of tax structure. I have later made reference to the electricity tariff rates and contribution from public enterprises. We have done our best in the past to raise resources by taxation. Under non-tax resources also our revenues have benefited from relaxation of prohibition, sale of power, revenue from forest, etc. There is, however, no dispute about the fact that to have a reasonable Plan the State must make all efforts to raise resources. It is with a view to get the entire question examined, a Committee with Experts and experienced personnel has been constituted under the Chairmanship of Sri S. Bhoothalingam, Director General, National Council of Applied Economic Research. This Committee will examine not merely the scope for taxation but also the State's non-tax revenue and resources of Local Bodies.

18 As against a Central assistance of Rs. 36·90 crores for the Annual Plan 1968-69, the Planning Commission has communicated a Central assistance of Rs. 30.60 crores for the year 1969-70. The State Government decided to have a minimum Plan of Rs. 56 crores. But while actually allocating the outlay among the several schemes it was found that the outlay of Rs. 56 crores would leave provisions in certain sectors, which would be insufficient for the works in progress and also to meet certain inescapable commitments, like subsidy to Land Development Bank, provision for fast growing species in Forest Department, Water Supply to Industries, Infra Structure Development of Tungabhadra Area Ayacut (Market Complex and Construction of Roads), provision for Upper Krishna Project, etc. The Budget, therefore,

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

provides an outlay of Rs. 62·12 crores, with the following sectoral break-up :—

		(Rs. in crores)
Agricultutal Programme	...	15.56
Community Deveplopment and Co-operation	...	1·79
Irrigation and Power	...	27·70
Transport and Communication	...	3·45
Industries	...	3·44
Social Services and Miscellaneous Services	...	10·18
Total	...	62·12

It may be seen that in making the allocation emphasis has been laid for completion of the existing schemes and also giving priority for 'Agriculture', 'Irrigation' and 'Power'. In comparison with this, the expenditure during three Annual Plans is as under :

(Rs. in crores)

Year	*Budget Provision*	*Expenditure incurred or anticipated*
1966–67	50·82	54·68
1967–68	63·85	64·97
1968–69	60·98	62·44

19 Separate booklets containing detailed activities of Government and brief review of economic situation during the three Annual Plans have been circulated along with the other Budget documents. I do not wish to deal with these at length here. I will only make brief reference to very important aspects of the coming year.

20 In the coming year steps will be taken to bring more area under irrigation to the extent of one lakh acres by utilising the potential created in the major projects of Tungabhadra, Bhadra and Ghataprabha. Minor Irrigation will receive priority attention. The Public Works Budget provides for an outlay of Rs. 3·80 crores for construction and restoration of Reservoirs under Minor Irrigation. It is also proposed to construct 20,000 irrigation wells and distribute 8,000 electric and 5,000 diesel pumpsets on hire-purchase basis with the help of Land Development Bank and Mysore Agro-Industries Corporation. It is programmed to sink 700 bore-wells. Eighteen more seed farms are in the programme. About 38 lakhs of acres is proposed to be covered with improved seeds. High breed seed production is being increased to cater to a bigger area. The target supply of fertilisers is being increased to 3·85 lakhs tons of Ammonium Sulphate, 2·94 lakhs tons of Super Phosphate and 12,000 tons of Muriate Potash. Besides,

green manuring will tackle 11 lakhs acres, urban and rural compost will reach 5 lakhs tons and 50 lakhs tons respectively. The target for Plant Protection is about 42 lakhs acres. The programme to control rodents will continue. It is proposed to bring 53·48 lakhs acres under I.A.D.P. and I.A.A.P. The high yield variety programme will be extended over 12 lakhs acres.

21 All these will no doubt increase production considerably. But increased production beyond certain level will also create certain problems which if not tackled at the appropriate time will have adverse effects on the economy. During the current year there was steep fall in the prices of maize. Unless price support is given the agriculturists will lose confidence and it will be difficult to rejuvenate the enthusiasm when once it is lost. No doubt the State Government has taken certain steps. For large scale industrial use of maize it is proposed to start a Starch Factory. But price policy and other fiscal measures could be satisfactorily enforced at national level. Government of India must consider drastic reduction in imports of such foodgrains to maintain confidence of agriculturists. In our country we never had any rational price policy for agricultural commodities. Unless we hasten to evolve a practical price policy the agriculturists who have shown great interest in increasing production will lose confidence. Without the necessary enthusiasm, confidence and co-operation of agriculturists the campaign of Grow More Food will have no meaning and would attract no response.

22. Under 'Animal Husbandry' the intensive cattle development programme taken up in the Bangalore Milk Shed area is being continued with more inputs. It is proposed to start 40 artificial insemination centres every year. A new medium size intensive cattle development block with 50 artificial insemination units have been sanctioned for the Hubli-Dharwar Milk Supply Scheme. In order to develop the ayacut area of the Tungabhadra Project a semen bank with artificial insemination units, fodder development and disease control are being taken up. Notable progress has been achieved in all phases of poultry and piggery production.

23. The Department of Horticulture also made much headway in the development of fruits, vegetables, plantations, etc. Technical guidance was extended to farmers on improved practices. In order to improve the Cubbon Park and Lalbagh which formed the lungspace and recreation spots for young and old, schemes to improve these gardens in a phased programme are under consideration and provision for the works to be undertaken in 1969-70 have been included in the Budget.

24. Under Fisheries Development it has been possible to accelerate the pace of mechanisation of fishing with the implementation of the Co-operative Fisheries Projects in South and North Kanara Districts. The total number of mechanised boats in the State is now about 510. Another 102 boats will be added during 1969–70. Four Ice Plants and two Freezing Plants and Cold Storages were commissioned during

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

this year and four more plants will be commissioned shortly, thus adding considerably to the fish preservation and processing facilities in the State. The exports of fish have been stepped up to 602 tonnes valued at Rs. 107·00 lakhs.

25. Greater attention has been paid to the development of fishing harbours in the State. The Government of India have sanctioned the construction of a fishing harbour at Karwar at a cost of Rs. 24·00 lakhs under Centrally-sponsored Schemes and the work is already in progress. A feasibility report on the development of six ports in the State for Fisheries and general cargo submitted to the Government by Messrs. Indopol Ltd., is under examination by Government. It is proposed to take up the construction of fishing harbours at Malpe and Honnavar in the first instance on the basis of the feasibility reports prepared by Messrs. Invest Import of Yugoslavia and Messrs. Indopol Limited, respectively.

26. A fish net making plant set up jointly by the Mysore and Andhra Pradesh Governments under the Tungabhadra Board at Tungabhadra at a cost of Rs. 27 lakhs has been completed and has gone into production. This is the first State to start a Fisheries College.

27. During 1969–70 five crores of fish seed will be stocked in inland waters. Applied Nutrition Programme will be extended to 20 more Community Development Blocks. Besides, development of reservoir fisheries and regional fish seed farm, fish nurseries will be provided at 10 centres.

28. Provision for protected water supply has engaged the constant attention of Government. At the end of current year 132 towns will have protected water supply and 9 towns with underground drainage facility. A provision of Rs. 65 lakhs has been made in the Budget to bring more towns under protected water supply. Besides, Life Insurance Corporation is also being approached for loan assistance. Seven water supply schemes costing Rs. 4·96 crores have been sanctioned under Life Insurance Corporation of India Loan Scheme and 3 more schemes costing Rs. 63 lakhs are expected to be sanctioned. The National Rural Water Supply Scheme has also made good progress. Besides 198 schemes completed to end of 1967–68, 60 more schemes will be nearing completion at the end of the current year. In order to take up more schemes including towns with a population up to 20,000 a provision of Rs. 50 lakhs has been made in the next year's Budget.

29. It may, therefore, be seen that Government is alive to the problem of drinking water in every part of the State and our successive plans will have no impact unless this primary necessity is satisfactorily tackled. A provision of Rs. 65 lakhs has accordingly been made in the Budget for Drinking Water Wells for villages and this will be

supplemented in the course of the year depending on the progress achieved, the idea being that no village should be left without a drinking water well.

30. The Budget also makes provision of Rs. 194 lakhs for implementing the first stage of Bangalore Water Supply and Sewerage Scheme, with an estimated cost of Rs. 22.32 crores.

31. The need for completion of the Irrigation Projects in progress and also to take up projects with a view to safeguard the interests of State has been discussed and there has been no difference of opinion on this subject. In the Budget, provision has been made for Irrigation to the extent of Rs. 12.83 crores of which Ghataprabha receives an allotment of Rs. 2.91 crores, Malaprabha Rs. 2.45 crores, Upper Krishna Rs. 2.00 crores, Hemavathi Rs. 50 lakhs, the balance being distributed among other projects.

32. The expenditure on Education which was Rs. 24.60 crores at the end of 1965-66 would reach a figure of Rs. 46.07 crores in 1969-70. In my last Budget Speech I had referred to the need for consolidation of the progress achieved. The education system in this country has undergone too many changes and sufficient attention has not been paid for improving the quality. This always happens when there is sudden expansion of mass education and too many advisers step into the field. It is, therefore; proposed to pay primary atten ion to improve the quality. Among the schemes meant for qualitative improvement may be mentioned the appointment of Graduate Head Masters for Higher Primary Schools. A beginning has been made during the current year by creation of 325 posts of Graduate Head Masters. The rules for administering Primary Education in the State will be made uniform. Government is considering establishment of a body at district level in all Districts in place of present School Boards functioning in a few areas. Necessary legislation for uniform administration of Primary Education is being introduced. Such uniformity will result in increased efficiency and also xpenditure. An additional sum of Rupees one crore has been included in the Budget on this account. In the field of Secondary Education a major change in the coming year will be the abolition of electives in the IX Standard and introduction of uniform Text Books throughout the State. In the field of Higher Education, U. G. C. scales of pay was sanctioned to the teaching staff in Government and Affiliated Colleges with effect from 1st April 1968. There are already Kannada medium sections in a few Colleges and during 1969-70 it is proposed to start Kannada medium section in the remaining Colleges. Government have also sanctioned the establishment of a Board for Development of Kannada as a medium of instruction at the University level. The number of Colleges in the State has increased. There are now 136 Colleges with a student strength of 1.20 lakhs. Under Technical Education efforts are being made to diversify the courses and make them more practical base.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

33. The Budget of the Education Department provides for enhanced grants to Aided Institutions both under Primary and Secondary. Grants to Private Colleges also show substantial increase. Provision has also been made for the committed expenditure on account of the three Annual Plans and University Grants Commission Schemes in respect of Universities, Collegiate, Technical and General Education.

34. Since Primary and Secondary Education have been made free the expenditure on Education is mounting up. The Finance Commission during discussion also advised to take steps to introduce uniform levy of Education Cess. Action is being taken accordingly. Government have taken the responsibility of disbursement of Pay of all Secondary Schools Teachers in Aided Schools and benefits of Pension, Gratuity, etc., have been extended. It is necessary to have uniformity in the rules regulating discipline and conduct as in the case of Government servants. The rules in this behalf will be formulated.

35. The welfare of youth is engaging greater attention of Government. A separate Department of Youth Welfare has come into being. So far, Government is spendnig about Rs. one crore on various youth welfare measures such as N.C.C., Sports, Grants to youth Organisations. This is considered to be insufficient. Addtional Provision of Rs. 22 lakhs under Non-Plan and Rs. 5 lakhs under Plan has been included for Youth Welfare. The grant to Sports Council has also been enhanced by Rs. 3 lakhs. In the course of the year a comprehensive programme to co-ordinate the different activities will be made.

36. The academy of Dance, Drama and Music and Sahitya and Lalithakala Academies are doing commendable work. To enable them to carry out their functions more extensively the grant has been enhanced by Rs. two lakhs.

37. The days when electricity was treated as the exclusive privilege of the urban people are gone. Mysore State has rich experience as to how quickly surplus power gets absorbed within a short period of time. With the extension of electricity to all the Taluks there is growing demand for use of electricity in rural parts particularly for agricultural operations. In a country which is mainly depending on agriculture, rural electrification plays a very important role. No doubt the State has now surplus power; this is only a temporary phase. It may be recalled that when Shivasamudram and Jog Projects were completed there were criticisms about the economics of the projects and the surplus power. But how soon the surplus power was exhausted and the State became power-starved are facts known to everybody. The State Government has to sell bulk power at economical rates to power based industries. A low return was also fixed for rural electrification. A time has come when there has to be a review with reference

to rates prevailing in neighbouring States since ultimately the Electricity Board should at least manage their affairs, within their income and be able to discharge all obligations. While it is important to have proper phasing of new Hydro-Electric Projects to avoid any shortfalls at a future date they must be made self-supporting in the interest of a sound economy. Government, therefore, propose to get the tarifl rates examined by a Tariff Committee and pending this it may be necessary to have temporary readjustments.

38. The document relating to Departmental activities will give the Hon'ble Members broad details about the working of the Government Industrial concerns. Industries in India, as also other countries faced recession in the past few years. According to the forecast of the National Council of Applied Economic Research, Industrial Production in next year is expected to increase by 7 to 8 per cent, though in regard to industries manufacturing capital goods the signs of recovery are not bright.

39. So far as our State is concerned, Government had to provide finance to some of the major industries like Mysore Iron and Steel Limited, REMCO, NGEF, M.S.K. Mills, Mandya National Paper Mills, Mysore Acetate and others. These are industries which had to face most adverse effects of recession and devaluation, that are in difficulties.

40. In the context of the utilisation of bulk power available from Sharavathi Project a number of measures have been undertaken with a view to give greater fillip for a faster industrial development. The House is aware of the facilities offered for new industries like provision of land, water, power, price preference to small scale industries, etc. The High Power Committee constituted under the Chairmanship of the Chief Minister consists of eminent industrialists and is expected to give suitable guidance for an orderly rapid development of industries after a thorough review of the present set-up, availability of financial and other resources. I am confident that a useful and instructive blueprint for rapid industrialisation and steps to be taken to achieve the same would be forthcoming. The policy of exempting industries from the licensing provision of the (Industries Development and Regulation) Act, 1951 has been pursued by the Government of India during the current year also. Apart from the 10 industries de-licensed last year, Vanaspathi Industry subject to certian limits has also been de-licensed.

41. The policy of liberalisation has already attracted proposals to set up additional capacities in industries covered by Ceramics, Pulp, Power-alcohol and Portland Cement. As a result of steps taken by Government 13 licences—letter of intents—have been received during the last one year. These include licences for manufacture of silicon power diodes, induction disk type protective relays, X-ray tubes and accessories, T. B. picture tubes, cathode ray tubes, etc. Approval of

(SBI RAMAKRISHNA HEGDE)

Government of India has been obtained to set up a new industrial undertaking for tyres and tubes manufacturing machinery. In a few important cases manufacturing of data processing machinery, manufacture of dry cell, etc., the decision of Government of India is awaited. The climate for industrial Developmment is now far more favourable. The Mysore State Industrial Investment and Development Corporation has been surveying the industrial potential of the State with a view to initiating and sponsoring suitable projects. The Corporation has been assisting new and existing industries in several ways. The Mysore Industrial Area Development Board have initiated steps to acquire land near Bangalore, Mysore, Mangalore, Davanagere, Harihar, Sedam, Belgaum and Dharwar to form industrial development areas.

42. Mysore continues to be the major silk producing State in the country accounting for nearly 2 lakh kgs. of silk per annum valued at over Rs. 15 crores. The tariff protection granted to the industry will last till the end of the current year. In the present rate of progress Mysore State would have helped in creating surplus in silk production. Sericulture in Mysore State is providing large scale employment for the rural population. The role that Silk Filatures play in producing quality silk and stabilising the prices of cocoon and silk have been appreciated at the All India level by a sub-committee of the Central Silk Board. Since the heavy losses incurred by the Filatures cannot be borne continuously by the State Government, the Committee has suggested constitution of a Corporation and sharing of losses by the Centre. For the development of Silk Industry important schemes have been drawn up and will be implemented with reference to availability of funds. The foregin exchange earnings by way of exports by the Silk Industry has steadily increased and Mysore has contributed substantially.

43. The total value of minerals produced in the State during the year 1967 is about Rs. 8·40 crores. The revenue of the Department during the coming year is expected to be over Rupees one crore. The Department has also taken up intensive exploration and assessment of some of the important industrial minerals like bauxite in West Coast, limestone in Bijapur and Belgaum Districts. The Mysore Minerals Limited has a programme for an overall turnover of Rs. 2·50 crores during the year. The investigation of the magnetite ore in Kuduremukha taken up by the N.M.D.C. having been completed, tests on pilot plant scale are expected to be completed in about 18 months' time. The N.M.D.C. finalised the project report on the exploitation of iron ore deposits of Donimalai range and obtained a mining lease over this area. A quantity of about 4 million tons per year is expected to be produced. The Chitradurga Copper Co., Limited. has made steady progress in the exploratory work. Messrs. Associated Cement Co. have started their new Cement Plant at Wadi with a target capacity of one million tons per year.

44. The expansion scheme of Mild Steel of the Mysore Iron and Steel Limited has been completed. The schemes relating to production of Alloy and Special Steel and expansion of Electric Pig Iron Furnace are under progress. The value of gross sales next year would be about Rs. 19·42 crores, as against Rs. 13 crores of 1967-68.

45. The anticipated rate of growth of 7 per cent per annum under Exports from this country would be feasible only if the industries which are hit by recession and competition are given a fillip, particularly Metallurgical, Engineering, Chemical and Electrical Industries. The State Government had to come to the rescue of Mysore Iron and Steel Limited, by converting all the loans and other dues from the Company to share capital. The Budget for next year takes into account a provision of Rs. 250 lakhs for investment in this Company and this is covered by Central assistance.

46. An important factor that would arise for consideration is whether Government should go on supporting public sector undertakings indefinitely even at the cost of other sectors of the economy. It is seen that huge investments are locked up in the public sector undertakings in the country. Out of a total investment of about Rs. 2,841 crores at the end of 1966–67 nearly 40 per cent was attributed to Steel Industry. While a few have earned profits, others have accumulated heavy losses for various reasons. Apart from loans, small savings, and taxation, one of the major resources for financing development programme in the country is contribution from public enterprises by way of reserves, depreciation, profits, etc. The working of public sector undertakings have come in for severe criticisms both on public platforms and Houses of Legislature. While monopoly in private Sector has to be deprecated, it should be our policy, in the best interest of rapid economic growth, to allow both private and Public Sectors to function side by side.

47. In our own State the Government investment in industrial undertakings is very heavy as compared to other States. I feel that a time has come to review our policy in this regard and decide whether in view of the topmost priority given to irrigation and agricultural development the limited resources of the Government should not be exclusively earmarked in favour of irrigation projects and leave the industrial development to private enterprise as done in Madras and other States. The Government has to act as a catalytic agent of economic development. Since the last two years Government have taken series of steps to improve the working of public sector undertakings in the State. If it is found that any undertaking cannot be made to run on profit, Government will not hesitate to come to some arrangement with private entrepreneurs in the interest of industry and public finances. I am glad to note that the Legislature will have a separate committee on public undertakings, which I hope, will give timely advice for getting over lapses and make them function efficiently.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

ACCOUNTS 1967-68

48. The Revised Estimates for 1967-68 anticipated a revenue surplus of Rs. 10·86 crores. The actuals for the year turned out to be a surplus of Rs 13·47 crores, an improvement of Rs. 2·61 crores. This was the result of decrease under revenue of Rs. 5·63 crores and a reduction in expenditure of Rs. 8·24 crores.

49. The Revised Estimates for the year anticipated a capital expenditure of Rs. 40·18 crores but the actuals, however, turned out to be Rs. 38·59 crores. Increases mainly appear under Irrigation and Industries heads. This was, however, set off by an incoming of Rs. 4·27 crores under Government Trading.

50. The year opened with a cash balance of *minus* Rs. 2·95 crores and a Ways and Means Advance of Rs. 0·40 crore. At the end of the year, the cash balance rose to Rs. 1·09 crores but the Ways and Means Advance and the overdraft increased to Rs. 14·50 crores as anticipated after taking into account the *Ad hoc* Loan of Rs. 17·40 crores granted by the Centre.

REVISED 1968-69

51. The Budget of 1968-69 provided for a revenue of Rs. 194·74 crores and a revenue expenditure of Rs. 182·76 crores, leaving a surplus of Rs. 11·98 crores. The revised estimates now indicate a total revenue of Rs. 215·36 crores and a revenue expenditure of Rs. 215·37 crores leaving a deficit of Rs. 0·01 crore.

52. The increase of Rs. 20·62 crores in revenue is the result of a large number of variations. The principal heads of revenues show an improvement of Rs. 1·93 crores mainly accounted for by an improvement of Rs. 2·44 crores under 'Taxes on Income' (due to adjustment of arrears under Income-Tax and increase under Agricultural Income-Tax), Rs. 0·87 crore under 'Sales Tax', Rs. 1·06 crores under 'State Excise Duties', Rs. 1·25 crores under 'Other Taxes and Duties', Rs. 0·30 crore under 'Taxes on Vehicles' set off by shortfall of Rs. 4·00 crores under 'Land Revenue', and Rs. 0·10 crore under 'Estate Duty', the thanges in other heads being minor. There is an improvement of Rs. 18·32 crores under 'Intere Rs. 0·11 crore under 'Administrative Services', Rs. 1·00 crore under 'Forest', Rs. 1·11 crores under 'Electricity Schemes' due to arrears and Rs 1·32 crores under 'State share of Excise Duties'. The improvement under 'Interest' is mainly due to adjustment of arrear interest on Hydro-Electric Construction Projects (contra entry) and also interest dues from the Mysore Iron and Steel Limited, Bhadravathi, adjusted towards Share Capital. The above improvements are set off by a fall of Rs. 1·16 crores in the receipt of

Grant-in-aid from the Centre, mostly on account of assistance anticipated for Centrally-sponsored Schemes not being received, of Rs. 0·46 crore under 'Animal Husbandry' due to fall under 'Milk Receipts', Rs. 1·31 crores under 'Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)' for non-collection of water rate and betterment levy, Rs. 0.85 crore under 'Industries' due to lower receipts under 'Commercial Undertakings'. The other variations which are spread over a number of heads do not call for any special comment.

53. Expenditure met from revenue is now expected to be Rs. 32·61 crores more than what was provided in the budget, the anticipated increases mainly appearing under the following.

54. 'State Excise Duties' Rs. 0·51 crore, 'Apporpriation for Reduction or Avoidance of Debt' Rs. 3·31 crores, 'General Administration' Rs. 0·38 crore 'Education' Rs. 1·80 crores, 'Agriculture' Rs. 1·14 crore Rural Development' Rs. 0.78 crore, 'Co-operation' Rs. 0·49 crore, 'Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)' Rs. 0·56 crore, 'Electricity Schemes' Rs. 19·69 crores (due to adjustments of arrear interest on Capital and contribution towards depreciation), 'Famine Relief' Rs. 7·70 crores and 'Pension and Other Retirement Benefits' Rs. 0.22 crore.

There were, however, decreases as under :—

55. 'Land Revenue' Rs. 0·37 crore, 'Interest on Debt and Other Obligations' Rs. 1·12 crores, 'Police' Rs. 0.27 crore, 'Public Health' Rs. 0·38 crore, 'Animal Husbandry' Rs. 0·63 crore, 'Industries' Rs. 0·31 crore, 'Labour and Employment' Rs. 0·25 crore, 'Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Non-Commercial)' Rs. 0 29 crore, 'Forest' Rs. 0·33 crore, and 'Miscellaneous' Rs. 0·38 crore, the variations under other heads are minor. The savings under non-development heads like 'Land Revenue,' 'Police' and 'Miscellaneous' were mainly due to economy measures.

56. The current year opened with a cash balance of Rs. 1·09 crores a Ways and Means Advance and Overdraft from the Reserve Bank of India of Rs. 14·50 crores. The transactions of the year are expected to result in an overall small surplus of Rs. 0·56 crore. There will be a total outgo of Rs. 114·16 crores made up of Capital Outlay of Rs. 53·00 crores, Rs. 53·48 crores on repayment of Debt including Rs. 14·00 crores being repayment of overdraft to the Reserve Bank of India during the current year with the anticipated *ad hoc* loan of this amount, Rs. 0·59 crore on repayment of Inter-State Debt, net outgo of Rs. 7·08 crores under 'Loans and Advances' and Revenue deficit of Rs. 0·01 crore. This will be partly covered by a total receipt of Rs. 11·73 crores, made up of Rs. 0·38 crore of recoupment to Contingency Fund, Rs. 6·60 crores from Market Borrowings, Rs. 76·47 crores from Borrowings from the Centre (inclusive of an *ad hoc* loan of Rs. 14 crores anticipated for clearance of opening overdraft, a loan of

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

Rs. 7 crores for Scarcity Relief and a net short-term loan of Rs. 10·41 crores on cover of fertilisers), Rs. 2·26 crores from 'Other Borrowings', Rs. 1·77 crores from net receipts under 'Unfunded Debt', and Rs. 27·25 crores from 'Debt and Deposit' heads, resulting in an over-all surplus of Rs. 0·56 crore. This will slightly improve the opening cash balance of Rs. 1·09 crores, to balance of Rs. 1·65 crores at the end of the current year.

57. Even when the resources for the current year were assessed by the Planning Commission it was anticipated that there would be an overdraft of Rs. 15 crores for implementing a Plan Outlay of Rs. 60·25 crores. It was at that time suggested that the Plan should be drastically reduced. The State Government could not adopt a reduced Plan particularly in view of the large imbalance in the developmental programme in the previous years and any reduction would have had a serious setback in the State's economy. The Revenue Surplus anticipated in the Budget has worsened because of reduction under water rate, expenditure of Rs. 1 crore towards subsidy to Land Development Bank to cover the difference in rate of interest and other items. The economy measures no doubt resulted in savings but this has been offset by additional commitments and impact of additional dearness allowance given from 1st March 1968 not provided for in the original estimates. The overdraft could not, therefore, be avoided.

58. Capital expenditure this year is expected to be Rs. 53·00 crores against the Budget Estimate of Rs. 38·61 crores. The increase of Rs. 14·39 crores is accounted for by an increase of Rs. 17.01 crores in Capital Outlay on Industrial Development due to adjustment of dues from Mysore Iron and Steel Ltd., as share capital and further investment coverd by Government of of India loan assistance and adjustment of investments in Mysore State Road Transport Corporation transferred to this head from 'Capital Outlay on Road Transport Schemes', Rs. 5.19 crores in 'Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drianage Works (Commercial)' to readjustment of Plan Outlay after the Budget was presented, Rs. 0·20 crore under 'Irrigation, Navigation, Embankment and Drianage Works (Non-Commercial)', Rs. 0·61 crore under Government Trading counter-balanced by shortfalls under 'Public Works' Rs. 1·34 crores, Electricity Schemes Rs. 2·01 crores, 'Ports' Rs. 0·05 crore and adjustment under 'Road Transport Schemes' Rs. 5·22 crores (contra entry).

59. The House is aware that Government in their Order dated 8th October 1968 indicated economy cut in expenditure to the extent of about Rs. 5·47 crores. Except in very special cases, Government did not give permision to fill up posts and number of posts had been kept in abeyance. Expediture on works and other items had also been curtailed to the extent possible.

60 The members will be happy to note that the State Income has crossed the level of Rs. 200 crores. At the existing level of taxation, the revenue for the next year is expected to reach Rs. 213·26 crores and the expenditure on Revenue account Rs. 226·48 crores leaving a deficit of Rs. 13·22 crores.

61. The Revenue Estimates show improvements under several heads and include collection of arrears. Land Revenue, State Excise Duties, Sales Tax, Tax on Vehicles, Other Taxes and Duties, Stamps, Registration, Education, Medical, Public Health, Agriculture, Industries, Miscellaneous Social and Developmental Organisations (due to change in classification of 'Milk Receipts'), Irrigation (Commercial and Non-Commercial), State share of Union Excise Duties, Grants-in-aid from Central Government are all expected to bring in additional income in the coming year. The question of improving the yields under the existing heads of Revenue has engaged careful review. The Budget also takes credit for Rs. 7·60 crores being receipts by Sale of Power from Sharavathi and Bhadra to the State Electricity Board.

62. The Revenue expenditure in the coming year reflects an increase of Rs. 11·11 crores over the Revised Estimates of the current year. The Revenue Budget includes a State Plan Outlay of Rs. 8.83 crores (net), *i.e.*, Rs. 26·42 crores outlay on expenditure side including outlay on Centrally sponsored Schemes with a Central assistance of Rs. 17·54 crores for State Plan and Centrally sponsored Scheme on the receipt side. Provision has been included for grants to Universities, for interest charges on outstanding loans and the normal increases in administrative expenditure. The outlay on Centrally sponsored Schemes depend on the quantum of Central assistance and keeping in view of the past actuals, provision has been made only where Central assistance could be reasonably expected. A provision of Rs. 20·30 crores has been made under the head 'Appropriation for Reduction or Avoidance of Debt' out of which Rs. 8·80 crores will be towards repayment of *Ad hoc* Loan sanctioned during the last three years and the balance taken as resources for financing the Plan Outlay. A review of the expenditure under Revenue Account will show that out of Rs. 226·48 crores Rs. 9·17 crores will be for tax collection, Rs. 40.58 crores for Debt Services, (which include a provision of Rs. 8·80 crores for repayment of *Ad hoc* loan from the Centre), Rs.17·80 crores for Administrative Services, Rs. 103·55 crores for Social and Developmental Services (Education alone accounts for Rs. 46.07 crores, Medical and Health Rs. 16·57 crores), Rs. 34.28 crores for Public Works, Electricity and Irrigation, Rs. 3·75 crores for Pension and other Retirement Benefits, Privy Purses and Territorial and Political Pensions and Rs. 6.86 crores for Forest. Out of the total Revenue Expenditure of Rs. 226·48 crores, a sum of Rs. 26·42 crores has been provided for Plan Outlay and Outlay on Centrally sponsored Schemes, leaving a balance of about Rs. 200

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

crores as Non-plan. A sum of about Rs. 9 crores has been included s Committed Expenditure on account of three Annual Plans and ecomes part of Non-plan. The Budget also reflects the increase in earness Allowance rates to Government servants given effect to from st March 1968 to the extent of about Rs. 7 to 7½ crores. A provision f Rs. 100 lakhs has been included for meeting extra cost on account of vised Grant-in-aid Code to Educational Institutions and additional ovision has been included under 'Land Revenue' for compensation to illage Officers, appointment of Village Accountants and Police Patels.

63. For Capital Outlay, a provision of Rs. 42·99 crores has been cluded. Out of this, Rs. 22·20 crores are for Irrigation and Power, s. 8·63 crores for Roads and Buildings, Rs. 9·89 crores for Industries ncluding investment in the share capital of Aided Concerns and Co-erative Institutions), Rs. 1·25 crores for Improvement on Public ealth. The balance of the provision is for items like Ports Forests, mpensation and other miscellaneous items including Food Supply erations. Out of the total Capital Outlay of Rs. 42·99 crores, outlay Rs. 34·66 crores forms part of the Plan including Centrally sponsored hemes, leaving a balance of Rs. 8·33 crores for outlay outside the Plan. his does not include Capital expenditure incurred by the Mysore State lectricity Board to the extent of Rs. 7·75 crores which also forms part the Plan. For minor Irrigation works in the Public Works Depart-ent adequate provision has been made in the Budget to see that works ready taken up are speedily completed. Under 'Communications' ie allocated Plan provision of Rs. 150 lakhs was not sufficient even for orks in progress and had to be increased to about Rs. 300 lakhs. nder 'Buildings', provision has been included for works relating to lan Schemes of the Departments concerned such as Health Dispensaries; eterinary Hospitals, Schools, Colleges, etc. Outside the Plan, provision as been included of Rs. 20 lakhs for residential quarters for Govern-ent servants, Rs. 10 lakhs for Rental Housing Rs. 1·00 lakh for ysore House, Rs. 22·50 lakhs for Court Buildings, Rs. 15·00 lakhs r Commercial Taxes Buildings, Rs. 75 lakhs for Police Housing and her items.

64. Under Loans and advances, credit has been taken for larger ecoveries, considering the outstanding balances. The House will ppreciate that any slackness in collection would affect the State in aising resources and Government is prepared to take stringent action o collect all the arrears.

65. During the current year Government raised a public loan of s. Six crores and the same was over-subscribed. The 4 per cent ysore State Development Loan 1968 of Rs. 4·11 crores was repaid. We had investments in State Government loans including Mysore Loans of the previous years. We released the scrips to the extent of about

Rs. 4 crores through Reserve Bank of India to enable stability in the price of Securities. Unlike previous years, the small savings collection drive had some special features. The Directorate of Small Savings organised Cultural programmes and also Cricket matches at Belgaum and Mangalore respectively. It is also proposed to organize Cricket matches in North Kanara District and Hubli. I am glad to inform the the House that we have been able to collect Rs. 3½ crores (net) in spite of difficulties and it may be possible to reach about Rs. 5 crores (net) at the end of the year. The next year's Budget also includes a bowrrowing programme by the State Government to the extent of Rs. 9 crores, because we will have to repay two loans *viz.*, (i) 4¼ per cent Mysore State Development Loan, 1969—Rs. 3·34 crores and (ii) 4 per cent Mysore State Development Loan, 1969—Rs. 4·38 crores, with usual conversion facilities. This is besides the borrowing programme of autonomous bodies, Land Development Bank and Housing Board. The Small Savings Organisation is expected to collect a net sum of Rs. 6 crores.

66. With the greater awarness among the agriculturists the demand for inputs is bound to go up. There will thus be a substantial credit gap in the agricultural sector. The green revolution could be carried through only by bridging this gap with the energetic and co-ordinated efforts of the Co-operatives and Banks. I may also mention that concerted action is also necessary against those who are responsible for heavy overdues in certain areas which has come in the way of further inflow of credit and has done a positive harm to the growth of economy. I need hardly stress the importance for the State to take full advantage of the facilities afforded by the various financing agencies for Development Schemes.

67. The provision for disbursement of Loans and Advances in the Budget is Rs. 26·21 crores. In addition to normal items like Takavi and Land Improvement Loans, the Budget includes a provision of Rs. 4·32 crores forming part of Plan, Rs. 1·56 crores for loans to Government servants, Rs. 5 lakhs for Loans to Universities for sanction of House Building and other advances to their staff, Rs. 95 lakhs for Housing Schemes financed by loans from the Life Insurance Corporation, Rs. 48 lakhs for National Loan Scholarships and Rs. 25 lakhs under State Aid to Industries Act. provision of Rs. 16 crores has been made for purchase of Fertilisers and seeds for Sale to Cultivators against which a recovery of Rs. 10 crores has been anticipated. Loans under the Plan include loans for Irrigation Wells and Purchase of Pumpsets, loans to the Bangalore Water Supply and Sewerage Board, loan for other Urban Water Supply Schemes, Soil Conservation, Community Development etc.

68. To summarise the transactions of the coming year according to the Budget placed before the House, the year open with a cash balance of Rs. 1·66 crores. The outgo during the year will be Rs 52·00 crores on account of Debt repayment (including repayment of Rs. 8·80

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

crores towards *Ad hoc* loan sanctioned by Government of India and Rs. 15·67 crores short-term loan repayments, Rs. 42·99 crores on account of Capital Outlay, Rs. 11·40 crores on account of net outgo under Loans and Advances and revenue deficit of Rs. 13·22 crores making a total of Rs. 119·61 crores. This will be met by a Market loan of Rs 9 crores, borrowing of Rs. 51·25 crores from the Central Government and Rs. 2.80 crores from other sources, a net receipt of Rs. 1·85 crores under Unfunded Debt and Rs. 23·12 crores under Debt, Deposits heads making a total receipt of Rs. 88·02 crores, thus leaving a minus balance of Rs. 29·94 crores, in view of overall deficit of Rs. 31·59 crores. As indicated earlier Central assistance cannot be less than what we got this year. Every effort will be made to persuade Government of India to sanction another Rs. 7 to 8 crores. A good portion of Revenue Deficit is expected to be covered by the award of Finance Commission and the balance is expected to be made good by *ad hoc* loan since the State could initiate measures to raise fresh resources only on the recommendation of the Mysore Taxation Enquiry and Resources Committee.

69. With the abolition of the hereditary officers it has become necessary to appoint whole time Villags Accountants. The actual number to be employed is being examined with reference to the several items of work to be entrusted to these Government servants. The Finance Commission has also been apprised of the need to strengthen the Village administration in the future interest of the rural economy. The Budget includes a provision of Rs. 1 crore for Village Accountants and Rs. 60 lakhs for Police Patels. Government will take an early decision in this matter. The Act abolishing the hereditary officers provides for compensation to those who held the post of hereditary officers. It is estimated that a sum of Rs. 3 and odd crores would be necessary after taking into account the income from Land Revenue. The entire amount may have to be paid over a period of two years. A provision of Rs. 1·65 crores has been included on account of this compensation in the Budget.

70. Government have always given sympathetic consideration to the welfare of its employees consistent with its resources. Scales of pay have been revised and dearness and compensatory allowances increased from time to time at considerable cost to the State exchequer.

71. The Pay Commission appointed in November 1966 has made several recommendations and the Report has already been discussed in the Legislature. Besides the heavy extra cost on account of dearness allowance or other commitments on the basis of interim reports of the Commission, the recommendations now embodied in the final report would involve a commitment of about Rs. 22 crores. This is beyond

the capacity of State's resources. These recommendations have been placed before the Finance Commission. These main item involving heavy cost is revision of pay scales. The implementation of this recommendation as also merger of dearness allowance will have to be left for consideration only after Finance Commission gives its award.

72. In the meanwhile Government have decided to accept the recommendations regarding dearness allowance, City Compensatory allowance and House rent allowance. The rates of dearness allowance, City Compensatory allowance and the House rent allowance from 1st April 1969 will be revised as follows. These will be in lieu of the existing ones.

(i) Dearness allowance

Pay Range Rs.	Rs.
Up to 109	71
110—149	98
150—209	122
210—399	146
400—449	160
450—499	164
500—575 (with marginal adjustments)	120

(ii) City Compensatory allowance

I. Bangalore City

Sl. No.	Basic pay range	Rate of allowance
1.	Below Rs. 250 per month	5% of basic pay subject to a minimum of Rs. 5 and a miximum of Rs. 12 per month.
2.	Rs. 250 to Rs. 500 p. m.	4%of basic pay subject to a minimum of Rs. 12 and maximum of Rs. 20 per month.

(with marginal adjustments in the case of officers getting a pay between Rs. 500 and Rs. 520 per month.)

II. Mysore, Kolar Gold Fields, Mangalore, Belgaum and Hubli—Dharwar.

1.	Below Rs. 500 per month.	3% of basic pay subject to a minimum of Rs. 4 per month.

(with marginal adjustment in the case of officers getting a pay between Rs. 500 and Rs. 515 per month).

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

(iii) House Rent allowance

I. Bangalore City

Sl. No.	Basic pay range	Rate of allowance
1.	Those drawing basice pay not exceeding Rs. 200 per month.	7½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 7·50 and a maximum of Rs. 12.50 p. m.
2.	Those drawing basic pay of... Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 400 p. m.	6 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 12.50 and a maxmum of Rs. 20 p.m.
3.	Those drawing basic pay of... Rs. 401 or more but not exceeding Rs. 500 p. m.	4½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 20 and a maximum of Rs. 22.50 p. m.

II. Places with population of 1 lakh and above

1.	Those drawing basic pay... not exceeding Rs. 200 p. m.	5 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 5 and maximum of Rs. 7-50 p. m.
2.	Those drawing basic pay of... Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 400 p. m.	4 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 8 and a mximum of Rs. 12-50 p.m.
3.	Those drawing basic pay... of Rs. 401 or more but not exceeding Rs. 500 p. m.	3 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 12-50 and a maximum of Rs. 15 p.m.

III. Places with population of 25,000 and above

1.	Those drawing basic pay... not exceeding Rs. 200 p. m.	2½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 3 and a maximum of Rs. 5 p.m.
2.	Those drwing basic pay of... Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 500 p.m.	2 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 5 and a maximum of Rs. 10. p.m.

(with marginal adjustments in the case of Officers getting a pay between Rs. 500 and Rs. 522-50 in Category I, between Rs. 500 and Rs. 515 in Category II and between Rs. 400 and Rs.410 in Category III).

73. These will be applicable to employees of local bodies, aided institutions and Government Industrial concerns. In respect of local bodies other than Taluk Boards and Village Panchayats the increase from 1st April 1969 will be entitled to assistance by the Government.

The Taluk Board and Village Panchayats which receive entire Land Revenue are not entitled to any assistance.

74. Government have also considered the recommendations relating to Cash allowance for minor ailments. The intention behind this recommendation is appreciated. But it is to be noted that Mysore Medical Concession Rules are already liberal. It will not be possible in the existing state of financial position for Government to accept this recommendation. The other recommendations relating to T.A., Scholarships and other amenities in particular departments would be considered after the Finance Commission's report is received.

75. The expenditure on account of the decisions to accept the recommendations relating to D.A., C.C.A., H.R.A. will be about Rs. 3·25 crores per annum and Rs. 16·25 crores for five years. This has not been included in the Budget and this commitment is anticipated to be covered by the award of the Finance Commission.

76. The total debt including amounts due to Government of India, Public Loans and others at end of 1969-70 stands at Rs. 397·52 crores. This is besides the outstanding balances under Unfunded Debt and deposits of Rs. 28·47 crores. The liability is covered by Assets valued at Rs. 484·65 crores. Besides this, Government own many Assets not taken to Capital Account. The Assets cannot be assessed in terms of their market value because these Assets are not created for being sold but to produce wealth and create a self generating economy in due course and endure to the prosperity and happiness of the people.

77. It is no doubt a fact that our Debt Servicing charges are reaching alarming proportion. The Budget provides for Rs. 20·27 crores by way of Interest, Rs. 52·00 crores by way of repayment of loan. It will not be possible to improve the standards of the people without investment, which in turn implies borrowing. It is well understood that our expenditure programme should be within our resources. But a stage has reached when it is important to examine the risks involved in reducing the Plan outlay. In my opinion considering the large scale unemployment, the interest generated in the rural parts to take up Agriculture as an Industry and the aspirations of the younger generation for a reasonable standard of life, I am afraid this State as others would not be able to avoid deficit financing altogether for productive schemes. Therefore, we must provide for a minimum programme of public spending for essential schemes not only to preserve what we have achieved but also to give a reasonable hope of a good future, I can assure the House and the Government of India that all steps will be taken to avoid extravagance. If you study the Budget proposals carefully, you will appreciate that in regard to Non-plan and un-productive outlay only minimum provision has been made.

78. ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರವನ್ನೂ ಅಮೂಲ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

JAI HIND

ANNEXURE A

ıe following table shows the progressive increase in State's Revenues commencing from 1963-64.

(*Rs. in lakhs*)

A. DIRECT TAXES	Accounts, 1963–64	Accounts, 1964–65	Accounts, 1965–66	Accounts, 1966–67	Accounts, 1967–68	Revised, 1968–69	Budget, 1969–70
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Share of Central Taxes:							
1. Income Tax ...	619·40	634·02	631·80	706·27	900·07	1003·17	939·03
2. Estate Duty ...	22·88	37·39	37·78	26·28	72·75	35·86	45·41
3. Tax on Railway Fares ...	56·00	56·00	56·00	64·68	64·68	64·68	62·24
Total I ...	698·28	727·41	725·58	797·23	1037·50	1103·71	1046·68
State Taxes:							
1. Agricultural Income Tax	37·47	101·08	158·08	150·51	182·46	161·00	172·00
2. Land Revenue ...	823·50	710·52	556·74	386·94	740·82	504·68	577·29
3. Stamps ...	297·20	316·11	380·19	425·16	481·81	535·00	560·00
4. Registration ...	46·93	48·70	59·26	64·38	71·58	81·00	85·00
Total II ...	1205·10	1174·61	1154·27	1026·99	1476·67	1281·68	1394·29
Total A. DIRECT TAXES ...	1903·38	1903·82	1879·85	1824·22	2514·17	2385·39	2440·97

ANNEXURE A—*(Contd.)*

(Rs. in lakhs)

B. INDIRECT TAXES	Accounts, 1963–64	Accounts, 1964–65	Accounts, 1965–66	Accounts, 1966–67	Accounts, 1967–68	Revised, 1968–69	Budget, 1969–70
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
I. *Share of Central Taxes :*							
1. Union Excise Duties ...	537.48	501.16	652.06	1002.29	1103.24	1312.61	1341.79
2. Additional Excise Duties in lieu of Sales Tax ...	154.70	141.84	96.02	169.57	96.99	195.54	222.85
Total I ...	692.18	643.00	748.08	1171.86	1200.23	1508.15	1564.64
II. *State Taxes :*							
1. State Excise ...	352.06	372.87	404.04	440.57	711.19	1206.95	1390.71
2. Tax on Vehicles ...	720.10	542.87	569.56	610.06	688.75	750.00	770.00
3. Sales Tax on Motor Spirits.	1212.23	1473.62	1786.90	2457.42	2528.24	2830.00	3050.00
4. Sales Tax (General)							
5. Inter-State Sales Tax ...	139.73	174.02	166.78	185.81	296.37	470.00	528.00
6. Electricity Duty ...	177.37	196.34	217.24	174.29	138.29	298.46	298.56
7. Entertainment Tax ..	146.19	130.51	151.80	187.84	210.40	247.12	255.40
8. Other taxes including Sugarcane Cess ...	16.04	188.95	194.06	217.60	256.36	284.25	291.88
9. Health Cess ...	57.29	51.06	51.90	61.61	90.20	85.00	85.00
Total II ...	2821.01	3130.24	3542.28	4335.20	4919.80	6171.78	6669.55
Total (B) INDIRECT TAXES I & II	3513.19	3773.24	4290.36	5507.06	6120.03	7679.93	8234.19
Total TAX REVENUE A & B ...	5416.57	5677.06	6170.21	7331.28	8634.20	10065.32	10675.16

ANNEXURE A—(*Concld.*)

(*Rs. in lakhs*)

C. NON-TAX REVENUE	Accounts, 1963—64	Accounts, 1964—65	Accounts, 1965—66	Accounts, 1966—67	Accounts, 1967—68	Revised, 1968—69	Budget 1969—70
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Net Revenue from Industrial Concerns ...	—64·95	—64·52	—122·91	—101·87	—149.64	—46·72	14·09
Net Revenue from Forest Department ...	492·51	517·84	497·24	587·52	535·63	586·20	479·97
Net Receipts from Irrigation (**excluding interest on Capital).	—36.23	—23·24	—48·17	—81·36	—99·54	—57·48	62·40
Total C	391·33	430·08	326·16	404·29	286·45	482·00	556·46
Total Tax and Non-tax Revenue (A+B+C) ...	5807·90	6107·14	6496·37	7735·57	8920·65	10547·32	11231·62
*** Grants-in-aid from the Centre under provisions of the Constitution ...	679·28	675·00	687·88	2082·00	2082·00	2082·00	2082·00

Note.—*With the addition of interest on Capital the net receipt will show a very large deficit.

ANNEXURE B

Table showing expenditure on some of the Developmental Heads in Revenue Accounts.

(*Rs. in lakhs*)

Revenue Head	Accounts, 1963–64	Accounts, 1964–65	Accounts, 1965–66	Accounts, 1966–67	Accounts, 1967–68	Revised 1968–69	Budget 1969–70
Education ...	1826·39	2066·91	2460·27	2838·21	3153.04	3788.52	4607.46
Agriculture ...	297·10	300·72	572·58	469·80	556.57	779.53	1051.23
Animal Husbandry ...	121·65	133·77	211·72	250·48	334.63	478.15	195.19
Industries including Sericulture (Gross).	939·75	1080·33	1195·43	1291·14	1220.54	1207.32	1317.58
Rural Development ...	21·54	25·94	34·97	42·27	103.44	147.00	118.13
Co-operation ...	70·90	78·30	92·12	114·24	150.04	177.89	203.24
Public Works including Civil Works and Irrigation and Grants to Local Bodies (Gross).	1814·73	1870·40	1989·38	2240·58	2321.87	4588.32	3428.47
edical ...	330·77	375·34	412·08	485·38	578.28	640.34	737.94
iblic Health ...	301·79	296·53	301·22	371·87	447.21	565.86	919.36
ıbour and Employment ...	60·73	59·95	80·30	76·09	94.95	101.53	127.13
isc. Social and Developmental organisations.	157.68	167·69	221·01	236·07	261.53	336.18	722.54
Total ...	5952·13	6455·88	7571·08	8416·	9222.10	12810.64	13428.27

ANNEXURE C

Table showing capital outlay on works outside the Revenue Account.

(*Rs. in lakhs*)

...	Accounts, 1963-64	Accounts, 1964-65	Accounts, 1965-66	Accounts, 1966-67	Accounts 1967-68	Revised, 1968-69	Budget, 1969-70
rigation Works ...	1089·20	1042·39	1065·66	1149·40	1579·11	1845·86	1500·00
iblic Works ...	725·33	693·32	750·17	787·88	761·32	714·80	862·97
ydro-Electric Works ...	1390·07	997·26	793·50	976·73	819·55	682·72	720·45
idustrial and other works, including Iron and Steel Works and Road Transport Schemes.	197·43	151·61	752·20	911·48	699·26	2057·08	1215·72
Total ...	3402·03	2884·58	3361·53	3825·49	3859·24	5300·46	4299.14

ANNEXURE D

Provision in respect of important Irrigation Works.

(*Rs. in lakhs*)

Name of the Project	Total Outlay till the end of 1967-68	Budget 1968-69	Revised 1968-69	Budget 1969-70	Variation between (4) and (3)	Variation between (5) and (4)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Bhadra Project ...	2849·25	60·00	106·27	40·00	+46·27	—66·27
Tunga ...	285·53	2·50	4·34	2·40	+1·84	—1·94
Nugu ...	308·92	2·00	2·00	0·60	...	—1·40
Ambligola ...	110·02	0·25	4·56	0·70	+4·31	—3·86
Contribution to T. B. Board ...	157·01	3·00	1·79	2.41	—1·21	+0·62
T. B. Project (Munirabad side) ...	3211·32	120·00	134·72	69·74	+14.72	—64·98
Kabini ...	334·95	60·00	112·40	50·00	+52.40	—62·40
Ghataprabha I and II Stages ...	1677·83	252·00	332·00	306·00	+80·00	—26·00
Harangi ...	7·18	15·00	5·65	3·00	—9·35	—2·65
Malaprabha ...	472·22	170·00	300·00	245·10	+130·00	—54·90
Upper Krishna ...	218·48	50·00	100·00	200·00	+50·00	+100·00
Hemavathi ...	29·89	40·00	101·05	50·00	+61·05	—51·05
Investigation of Major Projects ...	19·52	...	...	...	...	...
Hebbahalla Project ...	41·66	2·00	2·00	2·00	...	...
Chickhole Project ...	88·00	1·00	1·25	1·00	+0·25	—0·25
Lakshmanathirtha Project ...	10·64	...	...	..	...	...
Dharma Project ...	114·70	1·00	1·00	1·50	...	+0·50
Nagathana Tank ...	12·44	0·50	0·50	0·10	...	—0.40
C.O. ...		779·25	1209·53	974·55	+430·28	—234·98

ANNEXURE D—(*Concld.*)

(*Rs. in lakhs*)

Name of the Project	Total Outlay till the end of 1967-68	Budget 1968-69	Revised 1968-69	Budget 1969-70	Variation between	
					(4) and (3)	(5) and (4)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
B.F. ...	...	779·25	1209·53	974·55	+430·28	—234·98
Tungabhadra Project High Level Canal.	416·89	40·00	47·29	25·00	+7·29	—22·29
Tungabhadra Project Right Bank Distributaries ...	169·95	8·00	10·00	10·00	+2·00	...
Jambadahalla Project ...	81·23	20·00	16·16	6·00	—3·84	—10·16
Kanaknala ...	76·70	5·00	10·00	6·00	+5·00	—4·00
Kolchi Weir Project ...	38·03	2·10	2·10	1·00	...	—1·10
Hathikoni Project ...	60·44	5·00	7·00	5·00	+2·00	—2·00
Krishnarajasagar Works ...	146·12	5·00	11·48	...	+6·48	—11·48
Special Irrigation under T.B.P., Bellary	2·70	1·00	0·72	0·85	—0·28	+0·13
Majolibunda Diversion Scheme ...	316·78	1·25	2·00	3·00	+0·75	+1·00
Lamanahalli Tank ...	39·23	0·20	...	...	—0·20	...
Kreshankar Tank ...	20·91	0·20	...	...	—0·20	...
Kalaskop Tank ...	17·51	1·00	0·01	...	—0·99	—0·01
Nagaribommanahalli Project ...	125·26	30·00	43·89	20·00	+13·89	—23·89
Nangala Project ...	55·29	2·00	4·61	2·00	+2·61	—2·61
Narinala Project ...	6·71	1·00	...	...	—1·00	...
Nijur Project ...	2·47	1·00	0·98	0·80	—0·02	—0·18
Chandranapalli Project ...	21·13	15·00	37·00	40·00	+22·00	+3·00
Tungabhadra Project (High Level Canal Stage II)	5·61	15·00	15·00	44·50	...	+29·50
Other Projects	N.A.	162·00	194.90	126·30	+32·90	—68·60
Total ...		1094·00	1612·67	1265·00	+518.67	—347·67

ANNEXURE E

Major Items under 'Loans and Advances'. (*Rs. in lakhs*)

Items	Accounts 1966-67	Accounts 1967-68	Budget 1968-69	Revised 1968-69	Budget 1969-70
1	2	3	4	5	6
Loans for slum clearance	0·75	3·05	2·25	2·25	4·00
Loans to Municipalities for Water Supply Schemes ...	82·62	67·33	36·00	36·00	35·00
Loans to Municipalities for Drainage Works ...	13·83	15·65	12·00	12·00	10·00
Loans to Municipalities for Other Development Schemes	1·02	0·60	2·15	1·00	2·15
Loans to Bangalore Water Supply and Sewerage Board...	115·00	100·00	100·00	100·00	194·00
Loans to Village Panchayats and Local Boards for Water Supply and Drainage Schemes ...	11·25	9·20	6·00	6·00	5·00
Advances to Cultivators	740·10	1824·96	768·44	2390·46	1750·75
Advances under Special Laws—State Aid to Industries	36·97	169·41	25·00	10·00	...
Loans under Community Development Programme ...	31·79	20·47	16·00	18.00	6.50
Loans to Land Development Bank	...	...	...	...	...
Loans under Coir Industries Scheme	...	...	...	...	...
Loans under Handicraft Scheme	...	...	0·20	0·20	0·20
Loans for Cotton Handloom Industries ...	1·67	...	...	...	...
Loans for Woollen Handloom Industries ...	0·15	...	...	...	...
Loans for Silk Handloom Industries	...	...	...	...	...
Loans for Installation of Powerlooms ...	0·81	6·09	1·00	1·00	...
Loans for Development of Small Scale Industries ...	1·75	10·00	10·00	10·00	5·00
Loans to Hatti Gold Mines for Development of Mine ...	...	...	...	...	...
Loans for Subsidised Industrial Housing Scheme ...	8·50	11·00	11·00	10·50	10·50

Items	Accounts 1966-67	Accounts 1967-68	Budget 1968-69	Revised 1968-69	Budget 1969-70
1	2	3	4	5	6
Advances for Trust Boards for layout of extension ...	...	3·00	6·00	6·00	6·00
Loans for Low Income Group Housing Scheme ...	17·88	13·01	15·85	14·00	14·00
Loans under Fisheries Schemes ...	8·25	0·70	3·85	3·85	2·00
Loans for Housing Schemes (L.I.C. Funds) ...	81·70	77·99	90·00	86·00	95·00
Advances to Contractors	0.48	...	0·50	0.50	0·50
Loans to Co-operative Societies including House Building Societies.	11·93	13·59	15·00	15·00	15·00
Loans to Urban Societies for construction of buildings	...	...	1·00	1·00	1·00
Loans for construction of houses for Backward Classes through the agency of building societies ...	3·21	3·44	4·00	4·00	4·00
Loans to Non-Government Colleges for construction of Buildings	0·25	0·88	1·00	1·00	1·00
Loans for Plantation Labour Housing Scheme ...	0·19	...	0·67	0·66	0·66
Loans for Soil Conservation Scheme	20·62	5·97	32·00	45·00	60·46
Loans to Primary Marketing Societies for construction of Godowns	3·06	2·06	2·63	2·62	1·62
Loans to Electricity Board for Rural Electrification ...	...	...	...	...	...
Loans to non-agriculturists on account of Land acquisition, etc.	0·10	0·46	1·00	1·00	1·00
oans to Educational Institutions for the construction of Hostel Buildings. ...	0·30	...	3·00	4·00	4·00

ANNEXURE E—(*Concld.*) (*Rs. in lakhs.*)

Items	Accounts 1966-67	Accounts 1967-68	Budget 1968-69	Revised 1968-69	Budget 1969-70
1	2	3	4	5	6
Loans for Rural Housing	3·71	9·47	10·00	5·00	10·00
Loan for the Development of Dandeli Township ...	...	...	2·00	...	2·00
Loans to Government Servants and I.A.S. Officers towards House Building Advances and for purchase of Conveyances	83·09	132·00	127·81	150·10	155·61
Loans to Universities for sanction of House Building and other advances to their staff ...	2·50	1·00	5·00	5·00	5·00
Ayacut Development Programme under Major Irrigation	35·34	...	...	...	...
Loan to Fishermen for purchase of Boats ...	10·31	...	10·00	10·00	10·00
National Loan Scholarships Scheme ...	14·50	32·38	42·65	21·07	48·00
Advances to Trust Board Corporations & Municipalities for Land Acquisition & Development Schemes ...	3·00	4·00	10·00	4·00	10 00
Loan to Mysore State Electricity Board ...	400.00	...	...	...	...
Short term loan for Fruit Production ...	4·02	5·00	5.00	5·00	5·00
Agricultural Credit Stabilisation Fund ...	...	...	...	..	2·50
Project for Intensive Development ...	6·50	6·20	6·20	6·00	20·00

ANNEXURE F

Statement of Balances under some important heads under the major Head 'Loans and Advances by State and Union Territory Governments'.

(*Rs. in lakhs*)

Heads	Accounts 1967-68		Balance as on 1st April 1968
	Credits	Debits	
1	2	3	4
Loans to Presidency Corporations, etc.	6·96	3·5	129·35
Loans to Municipalities :—			
Loans for Water Supply	21·49	67·33	632·62
Loans for Drainage and other purposes	9.78	15·65	217·26
Loans to Municipalities for repayment of charges on account of Works executed on behalf of P.W.D.	...	...	9·04
Loans to Municipalities	...	...	21·57
Loans to District and other Local Fund Committees :—			
Loans to District Boards	0·83	...	12·78
Loans for construction of Primary School Buildings ...	1·07	...	12·06
Loans to V.Ps. and Local Boards for conducting elections ...	0·18	8·04	9·90
Loans for Water Supply and Drainage Schemes and other Public Health purposes	0.12	9.20	49.11

ANNEXURE F—(*Contd.*)

(*Rs. in lakhs*)

Heads	Accounts 1967-68		Balance as on 1st April 1968
	Credits	Debits	
1	2	3	4
Loans to Panchayats			
Advances to Village Panchayats	0·62	0.73	7.64
Advances to Cultivators :—			
Loans for Construction of Irrigation wells	26.51	11.02	737.08
Advances for purchase of Electrical Pumps	14.66	38.91	465.77
Loans to Agriculturists for purchase of Tractors	6·45	41.46	96.73
Loans for Horticulture Development	1.40	4.00	30.77
Takavi Loan (New Rules)	7.35	41.76	220.29
Land Improvement Loans (New Rules)	38.20	63.08	118.55
Loans under the Land Improvement Loans Act and Agriculturists Loans Act (Bellary).	...	...	30.26
Loans under the Land Improvement Loans Act and Agriculturists Act (Bombay).	...	...	232.39
Takavi Loans (Merged Area)	1·75	0.01	61·29
Loans under Mysore Agriculturist Loans Rules, 1966 ...	...	...	38·90
Short term loan for purchase and distribution of pesticides ...	0·90	32.97	32·07

ANNEXURE F—(*Contd.*)

(*Rs. in lakhs*)

Heads	Accounts 1967-68		Balance as on 1st April 1968
	Credits	Debits	
1	2	3	4
Loans for the development of Major Irrigation Project ...	22·39	7·43	69·62
Loans to Co-operative Marketing Societies for purchase of Food grains on behalf of Govt.	...	...	100·00
Gouribidnur Sahakar Sakkare Karkhane	...	40·63	40·63
Loans under the Land Improvement Act (Madras) ...	...	...	5·07
Loans for maintenances and restoration of Tanks ...	0·08	0·27	28.50
Development Takavi for Development Area under T.B. Project ...	...	...	26·47
Loans for purchase of Seeds and Manures for sale to cultivators ...	902·46	1655·83	1088·89
Loans for completing incomplete wells and deepening of existing wells in scarcity affected areas.	1·88	...	29·41
Advances under Special Laws—State Aid to Industries ...	4·03	169·41	365·78
Loans under C.D.P. and N.E.S.	23·83	20·47	517·30
Loans under soil conservation	1·36	5·97	196·94
Miscellaneous Loans and Advances :—			
Miscellaneous Loans ...	1·04	...	81·64
Loan to Gold Mining Companies ...	0·09	...	378·89
Loans to Mysore State Scheduled Tribes and Scheduled Caste Co-operative Housing Corporation.	...	...	340·00

ANNEXURE F—(*Contd.*)

(*Rs. in lakhs*)

Heads	Accounts 1967-68		Balance as on 1st April 1968
	Credits	Debits	
1	2	3	4
Subsidised Housing Scheme	2.03	11.00	134.21
Low Income Groups (M H. Board)	...	...	100.00
Loans for implementation of National Scholarship ...	1·46	32.38	75·39
Loans for Development of Cotton Handloom Industries ...	0.95	0·67	16.90
Advances to Trust Boards for L. A. and Development Schemes ...	11.32	4·00	79·67
Woollen Handloom Industry	0.35	0·12	14·54
Silk Handloom Industry	2·31	...	12·28
Loans to Small Scale Industries	3·58	14·00	51·81
Loan for Installation of Power Looms	1·08	6·09	77·93
Advances to Regulated Markets	3·68	4·18	27·51
Advances to Trust Boards for Layout of Extensions ...	6·44	3.00	45·90
Loans for Low Income Group Housing Scheme	18·72	13·01	413·80
Middle Income Group Housing Scheme	12·00	...	133·54
Loans to Co-operative Societies including House Building Societies	7·17	13·59	
Aid against Flood and Rains	4·12	3·68	51·35
Loan to Electricity Board	233·60	150·00	3831·59
Loan to Electricity Board for extension of power lines ...	—)23·21	...	278·21
Loans to Co-operative Societies	1·87	...	16·82
Special Advances to Deputy Commissioners for implementation of Mysore Village Panchayats and Local Boards Act ...	0·85	...	11·16

Heads	Accounts 1967-68		Balance as on 1st April 1968
	Credits	Debits	
1	2	3	4
Village Housing	1·53	5·54	62·82
Loans to Government Servants	57·24	132·00	332·92
Loans to Electricity Board for Rural Electrification ...	(—)185·38	...	208·53
Loans for Housing Schemes (L. I. C. Funds) ...	2·57	77·99	275·52
Loans to Mysore Iron and Steel Works Ltd., Bhadravathi ...	...	...	621·79
Loans for Rural Godowns ...	4·08	14·49	78·07
Loans to Wholesale Consumers' Co-operative Stores for working capital ...	—0·23	...	24·00
Loans to individual and displaced goldsmiths for starting petty shops cottage industries ...	...	4·89	40·12
Loans to State industrial Bank for the scheme of rehabilitation of goldsmiths ...	5·00	..	20·00
Loans for construction of houses for backward classes through the Agency of Building Societies ...	1·03	3·44	36·24
Loans for Rural Housing, setting up Pilot Housing Projects ...	0·01	..	28·61
Advances to Electricity Board for purchase of Pumpsets ...	—25·01	...	115·00
Loans to Bangalore Water Supply and Sewerage Board ...	5·00	100·00	415·00
Loans for the construction of Godowns for stock of fertilisers under crash programme ...	0-16	27·84	33·68
Loans to Mysore State Co-operative Apex Bank towards strengthening of Agricultural Credit Stabilisation Fund. ..	...	...	90·00

1969ನೆಯ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 24ನೆಯ ದಿನಾಂಕದಂದು 1969–70ನೆಯ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಥ, ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ನೀಡಿದ ಭಾಷಣದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ.

ಮಹಾಶಯರೆ,

1969–70ನೆಯ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

2. ಹಿಂದಿನ ಸಲ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಹಲವಾರು ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ. ಸಮರ್ಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹುಮುಖ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಾದ ನಮ್ಮ ಸದನದ ಹಿಂದಿನ ನಾಯಕ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಗುರುತರವಾದ ಹೊಸದೊಂದು ಹೊಣೆ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅವರ ತರುವಾಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದರು. ಅವರ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಉತ್ಸಾಹ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಗತಿ, ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಳ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುವುದೆಂದು ನಾವು ಭರವಸೆ ತಾಳಬಹುದು.

3. ನಮ್ಮ ದೇಶಥ ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಧ್ಯಾಂತರ ಚುನಾವಣೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆ. ಆದರೆ, ದುರ್ದೈವದಿಂದ, ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಜನತೆ ಖಚಿತವಾದ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಇದು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ವ ಸಂಭವ ವಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಲಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯ ವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕುದುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಎಂದಿಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ. ನಾವು ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಸರಿಯೆ, ಜನತೆಯ ಹಿತಸಾಧನೆ, ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಳೇ ನಮ್ಮ ಮೂಲೋದ್ದೇಶವಷ್ಟೆ.

4. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿದಿತವಾಗಿರುವಂತೆ, ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಾಧಾನಕರವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಾದರೋ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇದಿರಿಸಬೇಕಾಯಿತು; ಅಂತಹ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವೂ ಒಂದು.

5. ದೇಶದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 1967–68ರಲ್ಲೂ 1968–69ರಲ್ಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬಂದಿತ್ತು. ವರ್ಷೇವರ್ಷೇ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, 1966–67ರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ನೂಚ್ಯಂಕವು ತೀವ್ರ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. 1967–68ರಲ್ಲೂ 1968–69ರಲ್ಲೂ ನೂಚ್ಯಂಕ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋದ ಕಾರಣ, ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿತೆಂಬುದೂ ಔದ್ಯಮಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿತೆಂಬುದೂ ನಿರ್ವಿವಾದ. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈ ಚೇತರಿಕೆಯು ಹೀಗೆ ಕೊಂಚ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯವು 1967–68ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದೂ 1968–69ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 6ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದೂ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ದೇಶದ ನಿಜವಾದ ತಲಾ ಆದಾಯವು 1967–68ರಲ್ಲೂ 1968–69ರಲ್ಲೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ, ದುರ್ದೈವದಿಂದ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗಳೂ ಅಕಾಲವೃಷ್ಟಿಗಳೂ ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಭಂಗ ತಂದಿವೆ. ಕಳಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಹೊರತು, ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆಡೆಗಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಿತ್ತನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ತೊಡಕು ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ವೆಚ್ಚ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಮೀರಬಹುದು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯಯದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಕ ಇಲ್ಲವೆ ಸಂರಕ್ಷಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ, ಭೂಸಾರರಕ್ಷಣೆ, ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗಣಿ ಮತ್ತು ಭೂ

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ವಿಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ 'ಭೂ ಜಲ' ವಿಭಾಗವು ಈ ವರ್ಷ 127 ಕೊರೆದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯು ಭೂ ಜಲದ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ 3,243 ಚದರ ಕಿಲೋ ಮೀಟರಿನಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಶಕ್ತವಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಬಿದ್ದರೆ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಸಮೃದ್ಧವಾಗುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

6. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗವನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೇಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಸಲ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ನಿರ್ದೇಶಗಳು ತಲೆದೋರಿದ್ದವು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮೊದಲು ಭಾವಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಹೊಸ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು. ಮಾರ್ಚ್ 1968ರಲ್ಲಿ-ಎರಡು ವರ್ಷ ಮುಂದಾಗಿಯೇ-ಐದನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗವು ರಚಿತವಾಯಿತು.

7. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆರೋಪ್ಯಾಂಶಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಈಗ ಆಯೋಗದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಆರೋಪ್ಯಾಂಶಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆಯೋಗವು ಜನವರಿ 1969ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿತು. ಆಗ ಮೈನೂರಿನ ವಾದವನ್ನು ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದೇವೆ. ವರಮಾನದ ಅಂತರವನ್ನಲ್ಲದೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ರದ್ದಿಯಾತಿಯಿಂದ ಒದಗುವ ನಷ್ಟದ ಒಂದಂಶ, ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸು ಫಲವಾಗಿ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುವ ಪೆಚ್ಚು, ಅನುವಂಶಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಶ್ರೀಮಂತರ ನೇಮಕದ ಪೆಚ್ಚು, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಬಡ್ತಿಯ ದರದ ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಸಹಾಯ ಧನ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸಂಭವಿಸುವ ನಷ್ಟ, ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಿನ ಸಾಲಗಳ ಕಠಿಣ ಪರತ್ತುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಆಯೋಗದ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪರತ್ತುಗಳಿಗೂ ಧನವಿನಿಯೋಗದಿಂದ ಬರುವ ಹುಟ್ಟುವಳಿಗಳಿಲ್ಲೂ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಬರಲು ಬೇಕಾಗುವ ಕಾಲಾವಧಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ನ್ಯಾಯಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಮರುಸಂದಾಯವಾಗಬೇಕಾದ ಸಾಲದ ಸ್ವರೂಪಾಂಶವು ಅನುತ್ಪಾದಕ ವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕದಿಂದ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಅದರೆ, ನಾವೇನೋ ಈ ಬಗೆಯ ಈ ತೀವ್ರ ರೀತಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆದಿಲ್ಲ. ಸಾಲಗಳ ಮರುಸಂದಾಯದ ಕಾಲಕ್ರಮವನ್ನು ಪುನಃ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವಂತೆಯೂ, ವಿನಿಯೋಗದ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಪರತ್ತುಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಆಯೋಗವನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಗವು ಒಟ್ಟು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದೆಂಬುದೇನೋ ನಿಜ. ಅದರೆ, ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ತಳೆದ ನ್ಯಾಯವಾದ ಮತ್ತು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಗವು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ತೀರ್ಪು ನೀಡುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

8. ಭಾರತ ಸರಕಾರದವರು ಚತುರ್ಥ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗತಕ್ಕ ದಿನವನ್ನು 1-4-1966ರಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಅದರ ಬದಲಾಗಿ 1966-67ರಿಂದ 1968-69ರ ವರೆಗಿನ 3 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ನಾನಾ ಅಂಶಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿದಿತವಾಗಿವೆಯಷ್ಟೆ. ಹೊಸ ಚತುರ್ಥ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು 1969-70ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಷತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದುದು 1968ರಲ್ಲಿ.

9. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ನಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಆದಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಆಯೋಗದ ನಲಹೆಗಳನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಲು ಉಚ್ಚ ಮಟ್ಟದ ನಿಕಾಯವಿರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಮೇ 1968 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ಮಂಡಲಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. 3ನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕನೇ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡಗಳನ್ನು ಸಹ ಸರಕಾರದವರು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಯೋಜನಾ ಮಂಡಲಯು ಈ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ 440 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕರಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದೆ. ಭಾರತ ಸರಕಾರದವರು ರಚಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ, ನವೆಂಬರ್ 1968ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಚತುರ್ಥ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸವಿವರ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಸರಕಾರಿ ಮಟ್ಟದ ಚರ್ಚೆಯ ತರುವಾಯ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1968 ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದರು.

10. ಚತುರ್ಥ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಗಾತ್ರವು ಇನ್ನೂ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಸಹಾಯದ ಪ್ರಮಾಣವು ವನ್ನು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಇದುವೇ ಈ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಗೆ ಕಾರಣ. ಐದನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಪರ್ಷನ್ನು ನಲ್ಲಿಸುವವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಂದಿಗ್ಧ ಸ್ಥಿತಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವವರೆಗೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಲೇಸೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

11. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಕ್ಯಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 14,800 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟಾದರು ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸೇಕಡಾ 5ರಿಂದ 6ರ ವರೆಗಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ಶಕ್ಯವಾದೀತೆಂದು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಈ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಲಯದ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣ ಸುಮಾರು 6,500 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ರಾಜ್ಯಗಳು 1,500 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 115 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆಂದು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಯಥೋಚಿತ ಧನವಿಲ್ಲದೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆವೆಂಬುದೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಪರಮಾಧಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೂ ನುಸ್ಪಷ್ಟ. ಆದರೆ, ನಾವು 115 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತರೆಂಬ ಊಹೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚೇ ಸರಿ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುತ್ತ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ಗಾತ್ರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ವಲಯಾನುಸಾರಿ ವಿಭಜನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಇದುವರೆಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಮಾಣ, ಸಾಲ ಮರುನಂದಾಯ ಕ್ರಮದ ಪುರ್ನವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ನಮಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಧಿಸುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಪಾಲು ಮುಂತಾದ ಕೆಲವಾರು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಂಡ ಮೇಲೆಯೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ. ಐದನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರು ವರದಿಪರ್ಷು ನೀಡುವವರೆಗೆ, ಯಾವ ರಾಜ್ಯವೇ ಆಗಲಿ, ಅದು ಒದಗಿಸಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ವರಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅರಣ್ಯ, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಮಾರಾಟ, ಪಾನನಿರೋಧದ ನಡಿಲಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದ್ದಲ್ಲದ ವರಮಾನಗಳನ್ನು ಸಹ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ.

12. ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಸಹಾಯದ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿತು. ಜನ

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ನೆರವಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ತಲಾ ಆದಾಯ, ತಲಾ ತೆರಿಗೆ, ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಈ ವರ್ಷವೂ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಉಳಿದ ನೆರವಿನ ಮೊತ್ತದ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಸಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು.

13. ರಾಜ್ಯದ ತಲಾ ಆದಾಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಲಾ ಆದಾಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ, ತಲಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಲಾ ಆದಾಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಅದು ನರಾನರಿಗಿಂತ ಕೊಂಚ ಮಾತ್ರ ಮೀರುವುದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಗಮನಾರ್ಹ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಈ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಬಾರದೆಂದು ನಾವು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

14. ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಕೆಲಸ ಗುರುತರವಾದ ಹೊಣೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಗುರುತರ ಹೊಣೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲ ವೆಂದೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ರಾಜ್ಯಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಅನಿಸಿಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿವೆ. ಯೋಜನೆಯ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ರಾಜ್ಯ ವಲಯದ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ, ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಪ್ರಯೋಜನಾರ್ಥವಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ರಾಜ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ಜನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಕಟವರ್ತಿಯಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ಜನತೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನಾದರೂ ಈಡೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ವಿಳಂಬವಾದರೆ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಗುವುದು.

15. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಷ್ಟಕರವೇ ಸರಿ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಮಾನ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ, ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು, ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳು, ಭೂಸಾರ ರಕ್ಷಣೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಸರಬರಾಜು, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಹಣ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪ ಪೂರೈಕೆ, ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆ, ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ನೆರವಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಫಲವಾಗಿ, ಸಂಪತ್ತು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಮಾವಧಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಕೃಷಿಕವರ್ಗದ ಒಂದು ಪಂಗಡವು ಸೂಕ್ತ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯದ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದ ಬಂದ ಕೊಡುಗೆಯೂ ಅತ್ಯಲ್ಪ.

16. 1967ರಿಂದ ಕೆಲಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮಗೆ ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವ ಆದಾಯ ಜನಾನುರಾಗವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಬಲದಿಂದ ಅತಿ ಪೆಚ್ಚಿದ ವಿವಾದಾಡಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದ, ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹದಗೆಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸುಯೋಜಿತ ರೀತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಜನತೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾದರೆ, ನಾವು ಪರಮಾವಧಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪಡೆದ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಹಣ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಜನತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡುವುದೂ ಅನಿವಾರ್ಯ.

17. ಗ್ರಾಮಪಲಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ. ತೆರಿಗೆ ರಚನೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವರ್ಗದವರಿಂದ ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದರಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ದಿಮೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಕೊಡುಗೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಿದ್ದೇನೆ.

ತೆರಿಗೆ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಾನ ನಿರೋಧದ ನಡಿಲಕೆ, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಮಾರಾಟ, ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಬರುವ ವರಮಾನ, ಇತ್ಯಾದಿ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದ್ದಲ್ಲದ ಆದಾಯವನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ರಾಜ್ಯವು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇನೋ ನಿರ್ವಿವಾದ. ಈ ವಿಚಾರದ ಕೂಲಂಕಷ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್‌ರವರಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೂತಲಿಂಗಮ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಿಂದಲೂ, ಅನುಭವಶಾಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿನಲು ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯದ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದ್ದಲ್ಲದ ವರಮಾನವನ್ನೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

18. 1968-69 ನೇ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 36.90 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೆರವು ಬಂದಿದೆ. 1969-70 ಕ್ಕಾದರೂ 30.60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು 56 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಯೋಜನೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿಹಾಕುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೂ, ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸಹಾಯ ಧನ, ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯುವ ವೃಕ್ಷ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆನಲು ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರದೇಶದ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಅಡಿಕಟ್ಟಿನ (ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ರಚನೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ), ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಅನಿವಾರ್ಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಈ ಹಣ ಸಾಕಾಗುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 62.12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ವಲಯವಾರು ವಿಭಜನೆ ಈ ಮುಂದಿನಂತಿದೆ :—

		ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ
ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	...	15.56
ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ	...	1.79
ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ	...	27.70
ಸಾಗಣಿ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನೆಗಳು	...	3.45
ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	...	3.44
ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸೇವೆಗಳು	...	10.18
ಒಟ್ಟು		62.12

ಹಣ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೂ, 'ವ್ಯವಸಾಯ', ನೀರಾವರಿ' ಮತ್ತು 'ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ' ಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ :—

		ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ
ವರ್ಷ	ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ	ವಹಿಸಿದ ಅಥವಾ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ
1966-67	50.82	54.68
1967-68	63.85	64.97
1968-69	60.98	62.44

19. ಈ ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನೂ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಿದ್ದೇನೆ.

20. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬೃಹತ್ತಾದ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮತ್ತು ಘಟಪ್ರಭಾ ಜಲಾಶಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಒದಗಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿಗೆ ಆದ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ 3.80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮತ್ತು 'ಮೈಸೂರು ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್' ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೆರವು ಪಡೆದು 20 ಸಾವಿರ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ, 8,000 ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮತ್ತು 5,000 ಡಿಸೆಲ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಂತು ಕೊಳ್ಳಾಟದ ಏರ್ಪಾಡಿನಂತೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇದೆ. ಇದರ ಜತೆಗೆ 700 ಕೊರೆದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ಇನ್ನೂ 18 ಬತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಇದೆ. ಸುಮಾರು 38 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಬೀಜ ಒದಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಉತ್ತಮ ತಳಿಯ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 3.85 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್, 2.94 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್, ಮತ್ತು 12,000 ಟನ್ ಮ್ಯೂರಿಯೇಟ್ ಪೊಟ್ಯಾಶ್ ಒದಗಿಸಿ, ಆ ಮೂಲಕ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ನರಬಂಧಾಜನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 11 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ದೊರೆಯಿಸುವುದು; ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಕಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರ 5 ಲಕ್ಷ ಟನ್; ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಗೊಬ್ಬರ 50 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ದೊರೆಯುವುದು. ಸುಮಾರು 42 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುವುದು. ಇಲ್ಲಿ, ಹೆಗ್ಗಣಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು. 53.48 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಐ.ಎ.ಡಿ.ಸಿ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು (ಎಂದರೆ ತೀವ್ರ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು) ಮತ್ತು ಐ.ಎ.ಎ.ಪಿ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು (ಎಂದರೆ ತೀವ್ರ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು) ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಬೆಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 12 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು.

21. ಇವೆಲ್ಲ ಏರ್ಪಾಡುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂಬುದನ್ನೋ ನಿರ್ವಿವಾದ. ಆದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದೊಂದು ಹಂತಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಅದರಿಂದಲೂ ಕೆಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸೊಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳದ ಬೆಲೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕುಸಿದಿತ್ತು. ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಉತ್ಪಾಹಗುಂದುತ್ತಾರೆ, ಆಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾಹವನ್ನು ತುಂಬುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲ ಕೆಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಔದ್ಯಮಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಒಂದು ಪಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನೂ ಹಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ಬೇರೆ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ತರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕೃಷಿಕರ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಂಥ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಆಯಾತ ಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಕಡಿತಗಳನ್ನು ತರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ನಮಂಜಸವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೌಲ್ಯ ನೀತಿ ಎಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮೌಲ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಾವು ಕುದುರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದೆಹೋದರೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಅಪಾರ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಭರವಸೆ ತಪ್ಪುವುದು. ಕೃಷಿಕರ ಉತ್ಪಾಹವೂ, ಭರವಸೆಯೂ, ಸಹಕಾರವೂ ದೊರೆಯದೆ ಹೋದರೆ ಅಧಿಕಾಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಚಳುವಳಿ ಅರ್ಥಹೀನವಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ಲಭಿಸಲಾರದು.

22. 'ಪಶುಸಂಗೋಪನ' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಕ್ಷೀರಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಜಾನುವಾರುಗಳ ತೀವ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 40 ಕೃತಕಗರ್ಭಧಾರಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಹಾಲು ನರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗೆ ಜಾನುವಾರುಗಳ ತೀವ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ, ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಹೊಸತೊಂದು ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮುಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಇದರಲ್ಲಿ 50 ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣ ಘಟಕಗಳಿವೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣ ಘಟಕಗಳುಳ್ಳ ವೀರ್ಯ ನಿಧಿ (ಸೀಮೆನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಪೋಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಹಂದಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ.

23. ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ತರಕಾರಿ, ತೋಟಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯೂ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಸುಧಾರಿತ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಆಯಾಲ ವ್ಯಕ್ತರ ವಾಯುಸೇವನಾ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿಯೂ, ವಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಕಬ್ಬನ್‌ಪಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. 1969-70ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದೆ.

24. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ,' ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರೀ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿ, ಮತ್ಸ್ಯೋದ್ಯಮದ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತ್ವರೆಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಯಂತ್ರ ಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ಸುಮಾರು 510. 1969-70ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 102 ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ಹಿಸು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು, ಎರಡು ಘನೀಕರಣ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶೀತಾಗಾರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ 4 ಯಂತ್ರಗಳು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿವೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೀನಿನ ಸಂರಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವುವು. ಮೀನಿನ ನಿರ್ಯಾತವನ್ನು 602 ಟನ್ನಿನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮೌಲ್ಯ 107.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ.

25. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ 24.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಒಂದು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರಿನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಈಗಾಗಲೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಬೀವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮೆಸರ್ಸ್, ಇಂಡೋಪೋರ್ಲ್, ಲಮಿಟೆಡ್, ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಒಂದು ಸಾಧ್ಯತಾ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿ ಸರಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಯುಗೋ ಸ್ಲಾವಿಯದ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಪೋರ್ಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಮತ್ತು ಇಂಡೋಪೋರ್ಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಲ್ಪೆ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರ ಬಂದರುಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಸಾಧ್ಯತಾ ವರದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಮೊದಲು ಆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

26. ತುಂಗಭದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮಂಡಲಯು ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ 27.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೀನುಬೆಳೆ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಈಗ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ತೊಡಗಿದೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೇ ಮೊದಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವುದಾಗಿದೆ.

27. 1969-70ರಲ್ಲಿ ಒಳನಾಡಿನ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ 5 ಕೋಟಿ ಮೀನು ಮರಿಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲಾಗುವುದು. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪೋಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇನ್ನೂ 20 ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಜಲಾಶಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮೀನು ಸಾಕಣೆ ಕೇಂದ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜೊತೆಗೆ, 10 ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನು ಕೊಳಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

28. ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸದಾ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 132 ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಮತ್ತು 9 ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ನೆಲದಡಿ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ದೊರೆಯುವುದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನಗರಗಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ, ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 65 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಲದ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಜೀವವಿಮಾ ನಿಗಮವನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಜೀವವಿಮಾ ನಿಗಮದ ಸಾಲದ ಯೋಜನೆಯು ಮೇರೆಗೆ 4.96 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದ 7 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. 63 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವ ಇನ್ನೂ 3 ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಡುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯು ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. 1967–68ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಪೂರ್ತಿಯಾದ 198 ಯೋಜನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ಇನ್ನೂ 60 ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರ್ತಿಸಲಿವೆ. 20 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ನಗರಗಳಿಗೂ ಸಹ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

29. ಆದ್ದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಗ್ರತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಈ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಫಲವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 65 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಈ ವರ್ಷ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಯಾವ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಆಗಕೂಡದೆಂಬುದೇ ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನ ಉದ್ದೇಶ.

30. ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತವನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ, ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 194.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಗೆ 22.32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

31. ಈಗ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ಈಗಾಗಲೇ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗೆಂದು 12.83 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗೆ 2.91 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗೆ 2.45 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಗೆ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿ ಹಾಕಲಾಗುವುದು.

32. 1965–66ನೇ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ವಹಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ 24.60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. 1969–70ರಲ್ಲಿ ಈ ವೆಚ್ಚವು 46·07 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೇರುವುದು. ಇದುವರೆಗೆ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ನೀಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ವಿಸ್ತರಣ ಹೊಂದಿ ವಿದ್ಯಾರಂಗಕ್ಕೆ ಬಹಳ ನಲಹೆಗಾರರು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಹೀಗಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಆದುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅದ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹೈಯರ್ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಪದವೀಧರ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪದವೀಧರ

ಮುಖೋಪಾಧ್ಯಾಯರ 325 ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ, ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ಏಕರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವುದು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಬದಲಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮಂಡಲ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರವು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಏಕರೂಪದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಏಕರೂಪತೆಯಿಂದ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು; ವೆಚ್ಚವೂ ಹೆಚ್ಚುವುದು, ಈ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ. IXನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಏಕರೀತಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವುದು—ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆ. ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ 1-4-1968 ರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿತ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಯು.ಜಿ.ಸಿ. ವೇತನ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೆ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. 1969-70ರಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ವಾಧ್ಯಮದ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 136; ಅವುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1·20 ಲಕ್ಷ; ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವಿಧೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ತಳಹದಿ ಕೊಡಲು ಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

33. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಪೋಷಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನ ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಸಹ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು, ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ—ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯು. ಜಿ. ಸಿ. ಯೋಜನೆಗಳ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ವಹಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ.

34. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಈಗ ಉಚಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರೊಡನೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಏಕರೂಪದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕರಪಿಡಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. ಆದರಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಹಾಯಪೋಷಿತ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಎಲ್ಲ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ವೇತನವನ್ನೂ ತಾವೇ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ, ಗ್ರಾಚ್ಯುಯಿಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ನಿಯಮಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆ ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ನಿಯಮಾವಳಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ.

35. ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣವು ಸರ್ಕಾರದವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಎನ್.ಸಿ.ಸಿ. ಕ್ರೀಡೆಗಳು, ಯುವಜನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣಾರ್ಥವಾದ ನಾನಾ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾಲದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ರೂ. 22 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರೂ. 5 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರೀಡಾಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುವ ಅನುದಾನವನ್ನು ಕೂಡ ರೂ. 3 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

36. ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕ, ಸಂಗೀತ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಾಗಲು ಅವುಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ರೂ. 2 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

37. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯು ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಇಂದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯು ಹೇಗೆ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಪುಲವಾದ ಅನುಭವವಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಎರಡಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷಿಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಇರುವ ದೇನೋ ನಿಜ; ಆದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸ್ಥಿತಿ. ಹಿಂದೆ, ಶಿವನಮುವ್ವ ಮತ್ತು ಜೋಗ್ ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಾಗ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಬಳಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬಂದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಬಹುಬೇಗನೆ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಾವ ತಲೆದೋರಿದ ವಿಷಯು ನರ್ವವಿದಿತವಷ್ಟೆ. ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ರಾತಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆದರಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಪರಮಾನದ ಮತಿಯನ್ನು ಸಹ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಆದಾಯದಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಹೂಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾನೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಶಕ್ತವಾಗುವಂತೆ, ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ದರಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ದರಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಎಂತಾದರೊಮ್ಮೆ ಕೊರತೆಗಳು ಬಾರದಂತೆ, ಹೊಸ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ; ಆದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಭದ್ರವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗುವಂತೆಯೂ ಅನುಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಶುಲ್ಕದ ದರಗಳನ್ನು ಒಂದು ಶುಲ್ಕ ಸಮಿತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗುವವರೆಗೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮರುಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಬಹುದು.

38. ಉದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವ ವಿವರ ಪತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯುರೀತಿಯ ಸ್ಥೂಲವಿವರಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿದಿತವಾಗುವುವು. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಸಹ, ಈಚೆಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹಿಂಜರಿತವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು ನೀಡಿದ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಔದ್ಯಮಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ನೇಕಡಾ 7 ರಿಂದ 8 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮೂಲ ಯಂತ್ರಸಾಧನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲವು ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಚೇತರಿಕೆಯ ಸೂಚನೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರಲಾರದು.

39. ಈ ರಾಜ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ, 'ರೆಂಕೋ', 'ಎಕ್.ಜಿ.ಇ.ಎಫ್.', 'ಎಂ.ಎಸ್.ಕೆ. ಮಿಲ್ಸ್', 'ಮಂಡ್ಯ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಸ್', 'ಮೈಸೂರು ಎಸಿಟೇಟ್', ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇವು ಇಂಜರಿತದ ಮತ್ತು ಅಪಮೌಲ್ಯದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ವಿನ್ಯಾರಣದ ಫಲವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.

40. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಬೃಹತ್ಪ್ರಮಾಣದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಉದ್ಯಮರಂಗದ ತೀವ್ರತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿ, ನೀರು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಾತಿನ್ಯತ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ ವಿಚಾರವು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ವಿದಿತವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಉಚ್ಚಾಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲತೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ತೀವ್ರ

ಔದ್ಯಮಿಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಲ್ಲ ಒಂದು ರೂಪರೇಖೆಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾಗುವ ಏರ್ಪಾಡುಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುವೆಂದು ಭರವಸೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. 1951ನೇ ಇನವಿಯ ಉದ್ಯಮಗಳ (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿನಿಯಮನ) ನಂಬಂಧವಾದ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿರುವ ಲೈಸೆನ್ಸು ನೀಡಿಕೆಯ ನಿಯಮದಿಂದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಲೈಸೆನ್ಸು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ 10 ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಪರಿಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ವನಸ್ಪತಿ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಸಹ, ಲೈಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

41. ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಉದಾರ ನೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ''ಸಿರಾಮಿಕ್ ಪಲ್ಪ್'' ''ಪವರ್ ಆಲ್ಕೊಹಾಲ್'' ಮತ್ತು ''ಪೋರ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸಿಮೆಂಟ್'' ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಸರಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡ ಏರ್ಪಾಡುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 13 ಲೈಸೆನ್ಸುಗಳು-ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಇಂಟೆಂಟ್‌ಗಳು—ಬಂದಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಿಲಿಕಾನ್' ಪವರ್ 'ಡಮ್ಮೋಡುಗಳು' 'ಇಂಡಕ್ಷನ್ ಡಿಸ್ಕ್ ಟೈಪ್ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಟಿವ್ ರಿಲೇಗಳು', 'ಎಕ್ಸರೇ ಟ್ಯೂಬುಗಳು' ಮತ್ತು ನಲಕರಣಿಗಳು, 'ಟಿ.ಬಿ. ಪಿಕ್ಚರ್ ಟ್ಯೂಬುಗಳು', 'ಕ್ಯಾಥೋಡ್‌ರೇ ಟ್ಯೂಬುಗಳು' ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಕೊಡುವ ಲೈಸೆನ್ಸುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಟಾಯರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಟ್ಯೂಬುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಯಂತ್ರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಾಗಿ ಹೊಸದೊಂದು ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಭಾಗತ ಸರಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ದೊರೆತಿದೆ. 'ಡೇಟಾಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್' ಮಶಿನರಿ ತಯಾರಿಕೆ, 'ಡ್ರೈಸೆಲ್' ತಯಾರಿಕೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಈಗ ವಾತಾವರಣವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮತ್ತು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಔದ್ಯಮಿಕ ವಿನಿಯೋಗ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು (ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್) ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ಯಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಈ ನಿಗಮವು ನಾನಾ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಉದ್ಯಮ ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಉದ್ಯಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಚನೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ, ಹರಿಹರ, ಸೇಡಂ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ—ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಮೀಪ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

42. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2 ಲಕ್ಷ ಕೆ.ಜಿ. ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮೌಲ್ಯ 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು. ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶುಲ್ಕ ರಕ್ಷಣೆಯು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಕೊನೆವರೆಗೂ ಬರುವುದು. ಈಗಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನೆರವಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯವು ಗ್ರಾಮ ಜನತೆಗೆ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ರೇಷ್ಮೆ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡುಗಳ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆಯ ಬೆಲೆಯ ಸ್ಥಿರೀಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ, ರೇಷ್ಮೆ ಫಿಲೇಚರು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯ ಉಪ ಸಮಿತಿಯವರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಫಿಲೇಚರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಭಾರಿ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿಗಮವನ್ನು (ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್) ರಚಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಆ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೊರೆಯುವ ಧನ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮದವರು ಮಾಡಿದ ರಫ್ತುಗಳಿಂದ ಬರುವ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಕೆಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಕೊಡುಗೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

43. 1967ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಖನಿಜಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ ಸುಮಾರು 8.40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇದಕ್ಕೆ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ವರ್ಧನ ಬರುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗೆಡೆ)

'ಬ್ಯಾಕ್ಸೈಟ್', ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣದಕಲ್ಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಉದ್ಯಮ ಖನಿಜಗಳ ತೀವ್ರ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ, ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಖನಿಜಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯನ್ನೂ ಇಲಾಖೆಯು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಮಿನರಲ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷ 2·50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತದ ಒಟ್ಟು ವಹಿವಾಟಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಕುದುರೆಮುಖದಲ್ಲಿ ಎನ್. ಎಂ. ಡಿ. ಸಿ. ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕೈಕೊಂಡ 'ಮ್ಯಾಗ್ನೆಟೈಟ್' ಅದುರಿನ ಅನ್ವೇಷಣ ಕಾರ್ಯವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. 'ಪೈಲಟ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಸ್ಕೇಲ್' ಸಂಬಂಧವಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಸುಮಾರು 18 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ದೋಣಿಮಲೆ ಪ್ರದೇಶದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 'ಎನ್.ಎಮ್.ಡಿ.ಸಿ.' ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿ, ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಣಿ ಗೇಣಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 4 ಮಿಲಿಯನ್ ಅದಿರು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. 'ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಕಾಪರ್ ಕಂಪೆನಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್', ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅನ್ವೇಷಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನತತ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಅಸೋಸಿಯೇಟೆಡ್ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಪಾಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೊಸಸೊಂದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್.

44. ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಅವರ 'ಮೈಲ್ಡ್ ಸ್ಟೀಲ್' ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ರಲೋಹ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಉಕ್ಕಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೂ, ''ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಿಗ್ ಐರನ್ ಫರ್‌ನೆಸ್'' ಎಂಬ ಕುಲುಮೆಯ ವಿಸ್ತರಣಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಹ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. 1967-68 ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ವಾರಾಟದ ಮೌಲ್ಯ 13 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ; ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇದು ಸುಮಾರು 19·42 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

45. ಈ ದೇಶದ ರಫ್ತುಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇಕಡಾ 7 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಹಿಂಜರಿತದಿಂದಲೂ, ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದಲೂ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲೋಹ ವಿಜ್ಞಾನ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸಾಲಗಳನ್ನೂ, ಇತರ ಬಾಕಿಗಳನ್ನೂ ಶೇರು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ನೆರವಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವು ಈ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ 250 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ದೊರೆಯುವುದು.

46. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತರ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನೇ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕೇ, ಎಂಬ ಮುಖ್ಯವಾದುದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು. ದೇಶದ ಸರಕಾರಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಧನವಿನಿಯೋಗವು ಸೇರಿಹೋಗಿದೆ. 1966-67ನೇ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು 2,841 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿತ್ತು; ಇದರ ಪೈಕಿ ಸೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಹಣವು ಉಕ್ಕಿನ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೇ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಲಾಭಗಳಿಸಿವೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಭಾರಿ ನಷ್ಟವೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಲಗಳು ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯಗಳ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿ, ಮಾಪಲು, ಇಳಿವರಿ, ಲಾಭ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯಮಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕೊಡುಗೆಯೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಣವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ದೊರೆಯುವ ದೊಡ್ಡ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

47. ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ರೀತಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ, ವಿಧಾನ ಮಂಡಲ ಸದನಗಳಲ್ಲೂ ತೀವ್ರ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿವೆ. ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವು ಖಂಡನೀಯವಾದರೂ, ತೀವ್ರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯಗಳೆರಡೂ ಜತೆ ಜತೆಗೆ ಮುನ್ನಡೆಯುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದೇ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು

ಮಾಡುವ ವಿನಿಯೋಗವು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಮಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೇ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು, ಮದ್ರಾಸು ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಖಾಸಗಿ, ಉದ್ಯಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉದ್ಯಮ ವಲಯಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೇ, ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಕಾಲ ಈಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯರೀತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮ ಸಾಹಸಿಗಳೊಡನೆ ಏನಾದರೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಉದ್ಯಮಗಳ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ, ಅವು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವಂತೆ ಸಕಾಲಿಕ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು : 1967-68

48. 1967-68ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪ್ರಕಾರ 10·86 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚಳ ಬರುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವ ಹೆಚ್ಚಳವಾದರೋ 13·47 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ,—ಎಂದರೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದುದಕ್ಕಿಂತ 2·61 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ವರಮಾನದಲ್ಲಿ 5·63 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇಳಿತವಾಗಿ, ವೆಚ್ಚದಲ್ಲೂ 8·24 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆಯಾದುದೇ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.

49. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪ್ರಕಾರ, 40·18 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು. ಆದರೆ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ವಹಿಸಿದ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ 38·59 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಹೆಚ್ಚಳಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೂ, ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ 4·27 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣದಿಂದ ಈ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲಾಯಿತು.

50. ವರ್ಷವು ವಜಾ 2·95 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 0·40 ರೂಪಾಯಿ ಅರ್ಥೋತ್ಪಾಯ ಅಗ್ರಿಮ ಧನ ಇವುಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ನಗದು ಶಿಲುಕು 1·09 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೇರಿತು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದ 17·40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತದರ್ಥ ಸಾಲವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಥೋತ್ಪಾಯ ಅಗ್ರಿಮಧನ ಮತ್ತು ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಹಣ 14·50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೇರಿತು.

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳು : 1968-69

51. 1968-69ರ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 194·74 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನಕ್ಕೂ, 182·76 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ 11·98 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯ ಬರುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು. ಈ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪ್ರಕಾರ 215·36 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ವರಮಾನವೂ, 215·37 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ವೆಚ್ಚವೂ ಫಲಿಸುತ್ತವೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ 0·01 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರತೆ ಉಳಿಯುವಂತಾಯಿತು.

52. ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ 20·62 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ನಾನಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇ ಕಾರಣ. ವರಮಾನದ ಮುಖ್ಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 1·93 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂದರೆ (ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಬಾಕಿಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ಯಿಂದಲೂ, ವ್ಯವಸಾಯಾದಾಯ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳಪುಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ) ಆದಾಯದ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ 2·44 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ' 0·87 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನ ಶುಲ್ಕಗಳು', 1·06 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಇತರ ತೆರಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕಗಳು' 1·25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ವಾಹನ ತೆರಿಗೆಗಳು' 0·30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳ ತೋರಿಸಿದ್ದುವು. ಇದನ್ನು ಭೂಕಂದಾಯದ 4·00 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಲೂ ಆಸ್ತಿಶುಲ್ಕದ 0·10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರತೆಯಿಂದಲೂ ಸರಿದೂಗಿಸಲಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದ ಬದಲಾವಣೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ. 'ಬಡ್ಡಿ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ 18·32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ಆದಳಿತ ಸೇವೆ' 0·11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಅರಣ್ಯ' ಶೀರ್ಷಿಕೆ 1·00 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ 'ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿ 1·11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು 'ಉತ್ಪಾದನ ಶುಲ್ಕಗಳಲ್ಲಿ' ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲು 1·32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. 'ಬಡ್ಡಿ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲಣ ಬಡ್ಡಿ ಬಾಕಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೂ, ಹೈರು ಬಂಡವಾಳದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಬಡ್ಡಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಹೆಚ್ಚಳಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ನೆರವು ಬಾರದ ಕಾರಣ, ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಾಯಕ ಅನುದಾನಗಳಲ್ಲಿ 1·16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಮೆಯಾದುದರಿಂದ, 'ಹಾಲಿನ ಜಮೆ' ಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಬಂದುದರಿಂದ, ಪಶು ಸಂಗೋಪನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ 0·46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ನೀರಾವರಿ, ನೌಕಾ ಸಂಚಾರ, ಕಚ್ಚೆಕಾಮಗಾರಿ ಮತ್ತು ಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿ (ವಾಣಿಜ್ಯ)' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ದರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಾಗದ ನಿಮಿತ್ತ 1·31 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ 'ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆ'ಗಳಿಂದ ಬಂದ ಜಮೆ ಕಡಮೆಯಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ 'ಉದ್ಯಮಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ 0·85 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರತೆಯುಂಟಾದುದರಿಂದ ಸರಿದೂಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಬೇರೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಅನೇಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವಾದ ಕಾರಣ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಶೇಷಾಂಶವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

53. ವರಮಾನದಿಂದ ವಹಿನತಕ್ಕ ವೆಚ್ಚವು ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ 32·61 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಹೆಚ್ಚಳಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

54. 'ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನ ಶುಲ್ಕಗಳು'.—ರೂ. 0·51 ಕೋಟಿ, 'ಸಾಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ತಪ್ಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಿಯೋಗ'—ರೂ. 3·31 ಕೋಟಿ, 'ಸಾಮಾನ್ಯಾಡಳಿತ'—ರೂ. 0·38 ಕೋಟಿ, 'ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ'—ರೂ. 1·80 ಕೋಟಿ, 'ವ್ಯವಸಾಯ' ರೂ. 1·14 ಕೋಟಿ, 'ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ'—ರೂ. 0·78 ಕೋಟಿ, 'ಸಹಕಾರ'—ರೂ. 0·49 ಕೋಟಿ, 'ನೀರಾವರಿ, ನೌಕಾಸಂಚಾರ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿ (ವಾಣಿಜ್ಯ)'—ರೂ. 0·56 ಕೋಟಿ, 'ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು (ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಣ ಬಡ್ಡಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಳಿವರಿ ನಿಮಿತ್ತ ಅಂಶದಾನದ ಫಲವಾಗಿ)'—ರೂ. 19·69 ಕೋಟಿ, 'ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ'—ರೂ. 7·70 ಕೋಟಿ, 'ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು'—ರೂ. 0.22 ಕೋಟಿ. ಆವರೆ, ಈ ಮುಂದೆ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಇಳಿತಗಳಿದ್ದುವು :—

55. 'ಭೂಕಂದಾಯ'—ರೂ. 0·37 ಕೋಟಿ, 'ಸಾಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಹೊಣೆಗಳ ಮೇಲಣ ಬಡ್ಡಿ'—ರೂ. 1·12 ಕೋಟಿ, 'ಪೋಲೀಸ್'—ರೂ. 0.27 ಕೋಟಿ, 'ಜನಾರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ'—ರೂ. 0.38 ಕೋಟಿ, 'ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ'—ರೂ. 0·63 ಕೋಟಿ, 'ಉದ್ಯಮಗಳು'—ರೂ. 0·31 ಕೋಟಿ, 'ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ'—ರೂ. 0·25 ಕೋಟಿ, 'ನೀರಾವರಿ, ನೌಕಾ ಸಂಚಾರ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿ (ವಾಣಿಜ್ಯೇತರ)',—ರೂ. 0·29 ಕೋಟಿ, 'ಅರಣ್ಯ ರೂ. 0.33 ಕೋಟಿ, 'ಸಂಕೀರ್ಣ'—ರೂ. 0·38 ಕೋಟಿ. ಬೇರೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಅತ್ಯಲ್ಪ. 'ಭೂಕಂದಾಯ', 'ಪೋಲೀಸ್' ಮತ್ತು 'ಸಂಕೀರ್ಣ' ಮುಂತಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಮಿತವ್ಯಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ.

56. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 1·09 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಗದು ಶಿಲ್ಕು ಇತ್ತು. 14·50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅರ್ಥೋತ್ಪಾಯ ಅಗ್ರಿಮಧನವೂ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಪಡೆದ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಹಣವೂ ಇತ್ತು. ಈ ವರ್ಷದ ವಹಿವಾಟುಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ 0.56 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಪುಟ್ಟ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಒಟ್ಟು 114·16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ, 53·00 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಮೂಲಧನ ವ್ಯಯ, ನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ 14.00 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತದರ್ಥ ಸಾಲದಿಂದ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಈ ಹಣದ ಮರುಪಾವತಿಯೂ ಸೇರಿ ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಗಾಗಿ 53·48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಸಾಲದ ಮರು ಪಾವತಿಗಾಗಿ 0·59 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳು.' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ 7·08 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ನಿವ್ವಳ ವ್ಯಯ ಮತ್ತು 0·01 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನ ಕೊರತೆ—ಇವು ಸೇರಿವೆ. ಇದನ್ನು 114·73 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಿಂದ ಸರಿತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಾಲ ಎತ್ತುವ 6·60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ (ಪ್ರಾರಂಭದ ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ 14 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತದರ್ಥ ಸಾಲ, ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ, ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 10·41 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ನಿವ್ವಳ ಅಲ್ಪಕಾಲಾವಧಿಯ ಸಾಲವೂ ಸೇರಿ) ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆಯುವ 76·47 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಇತರ ಸಾಲಗಳಿಂದ 2·26 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಅನಂಚಿತ ಋಣ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ 1·77 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಿವ್ವಳ ಜಮೆ, ಮತ್ತು ಸಾಲ ಮತ್ತು ಠೇವಣಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಂದ 27·25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ,—ಇವುಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ 0·56 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯ ಬರುವುದು. ಇದರಿಂದ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭದ ನಗದು ಶಿಲ್ಕಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಕೊಂಚ ಉತ್ತಮಗೊಂಡು, ಈ ಶಿಲ್ಕು 1·09 ಕೋಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ 1·65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರುವುದು.

57. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗಲೂ ಸಹ, 60·25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯಕ್ಕೆ 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಬೇಕಾಗುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇತ್ತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಕಡಿತ ಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮತೂಕವಿರಲಿಲ್ಲ. ಯೋಜನಾ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಡಿತದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತೀವ್ರ ಭಂಗವುಂಟಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭೀತಿಯಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೂ, ಜಮೀನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಯ ದರದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ಬಾಬುಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೂ ಆಯವ್ಯಯ ಹದಗೆಟ್ಟಿತು. ಮಿತವ್ಯಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉಳಿತಾಯವೇನೋ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಮೂಲ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರದ ಹಾಗೂ ಮೊದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಕೆಲವೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚುಗಳು ಹಾಗೂ 1-3-1968 ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಕೊಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಉಳಿತಾಯ ವ್ಯಯವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್' ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

58. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 38·61 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಅದು ಈ ವರ್ಷ 53 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೇರಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. 14·39 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ : ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಹಾಗೂ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಹಣದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ನಿಮಿತ್ತ ಉದ್ಯಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ನಂಬಂಧವಾದ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದಿಂದಲೂ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲದ ನೆರವಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿನಿಯೋಗದಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು ''ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ'' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿರುವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದಲೂ 17·01 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ ವಾಗಿದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ, ನೀರಾವರಿ, ನೌಕಾಯಾನ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ (ವಾಣಿಜ್ಯ) ಬಗ್ಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಮರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ, 5·19 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ನೀರಾವರಿ, ನೌಕಾಯಾನ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು (ವಾಣಿಜ್ಯೇತರ)

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗೆಡೆ)

ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ 0·20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಸರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ 0·61 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕೊರತೆಗಳಿಂದ ನಿರಿದೂಗಿದ 1·34 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು 2·01 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಬಂದರುಗಳು 0.05 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆ ನಾರಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ 5·22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. (ಜಮಾ ನವುಂದು)

59. ಸರ್ಕಾರದವರು 1968 ನೇ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 8 ನೇ ದಿನಾಂಕದ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸುಮಾರು 5·47 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಕಡಿತವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತು, ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲೇ ಇಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡದೆಯೇ ಖಾಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ 1969-70

60. ರಾಜ್ಯದ ವರಮಾನವು ೪೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಏರಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಬಹುದು. ಈಗಿನ ತೆರಿಗೆ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ವರಮಾನವು 213·26 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟಾಗಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ವರಮಾನ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ 226·48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ, 13·22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

61. ವರಮಾನದ ಅಂದಾಜುಗಳ ಅನೇಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿಯೂ ಸೇರಿದೆ. ಭೂ ಕಂದಾಯ, ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನ ಶುಲ್ಕಗಳು, ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ, ವಾಹನ ತೆರಿಗೆ, ಇತರ ತೆರಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶುಲ್ಕಗಳು, ಸ್ಟ್ಯಾಂಪುಗಳು, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್, ಶಿಕ್ಷಣ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಜನಾರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಉದ್ದಿಮೆಗಳು, ಸಂಕೀರ್ಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಹಾಲಿನ ಜಮೆಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ), ನೀರಾವರಿ (ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯೇತರ), ಒಕ್ಕೂಟದ ಉತ್ಪಾದನ ಶುಲ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಸಹಾಯಕ ಅನುದಾನ—ಇವೆಲ್ಲದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಮಾನ ಬರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಈಗಿನ ವರಮಾನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ; ಶರಾವತಿ ಹಾಗೂ ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬಂದ 7.60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

62. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ರೆವಿನ್ಯೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 11.11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 8.88 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ (ನಿವ್ವಳ), ಎಂದರೆ, ವೆಚ್ಚದ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಯವೂ ಸೇರಿ 26.42 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವೂ ಜಮೆಯ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನ 17.54 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಮೇತವಾದ ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯವೂ ಸೇರಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ಕೊಡುವ ನಲುವಾಗಿ, ಬಾಕಿ ನಿಂತ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ಪಾವತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆದಳಿತ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಳಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಧನ ಸಹಾಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ; ಹಿಂದಿನ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ದೊರೆಯಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇರುವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಣವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ತಪ್ಪಿಸುವ ನಲುವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ

20.30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ 8.80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ತದರ್ಥ ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿಗೂ ಮತ್ತು ಉಳಿದುದನ್ನು ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯಕ್ಕೂ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಪರಮಾನ ಲೆಕ್ಕದ ಮೇರೆಗಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ, 226.48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿಗೆ 9.17 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಋಣ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ 40.58 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ (ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತದರ್ಥ ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ 8.80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸೇರಿದೆ), ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ 17.80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿವೃದ್ಧಿ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ 103.55 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ (ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೆ 46.07 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ 16.57 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ), ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಕಾಮಗಾರಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿಗೆ 34.28 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ರಾಜಧನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನಗಳಿಗೆ 3·75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ 6.86 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ–ಹೀಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುವುದು. 226.48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಒಟ್ಟು ವರಮಾನ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 26.42 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಯುವುದು. ಸುಮಾರು 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ನಮಿತ್ತವಾಗಿ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. 1 ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ 1968 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡಲಾದ ಸರಿಸುಮಾರು 7 ರಿಂದ 7½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯನ್ನು ಸಹ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಸಹಾಯಕ ಅನುದಾನಗಳ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು 100 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸು ಪಟೇಲರ ನೇಮಕ—ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ 'ಭೂಕಂದಾಯ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದೆ.

63. **ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ 42.99 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸೇರಿಸಿದೆ.** ಈ ಹಣದ ಪೈಕಿ, 22.20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೂ 8.63 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೂ, ಸಹಾಯಪೋಷಿತ ಉದ್ಯಮಗಳ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಹಣವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ 9.89 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೂ, 1.25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ರೇವು, ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಇತರ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. 42.99 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯು ಒಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ, 34.66 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ, ಯೋಜನಾವ್ಯಯದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ 8.33 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಗಳ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ವಹಿಸಿದ 7.75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯು ಬಂಡವಾಳ ವ್ಯಯಸೇರಿಲ್ಲ; ಈ ವ್ಯಯವು ಸಹಯೋಜನಾವ್ಯಯದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಕೈ ಗೊಂಡಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳು' ಎಂಬ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಯೋಜನಾರ್ಥವಾದ 150 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಹಣವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಸಹ ಸಾಕಾಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ಅದನ್ನು ಸುಮಾರು 300 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಯಿತು. 'ಕಟ್ಟಡಗಳು' ಎಂಬ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಔಷಧಾಲಯಗಳು, ಪೆಟರಿನರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಮುಂತಾಗಿ ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಮೈಸೂರು ಹೌಸ್' ಗೃಹಕ್ಕಾಗಿ 1.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ 22.50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ 15.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಪೋಲೀಸಿನವರ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮತ್ತು ಇತರ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ 75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ—ಹೀಗೆ ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

64. 'ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವಿಶಿಯಾಗದೆ ಉಳಿದ ಶಿಲ್ಕುಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸೂಲಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ವಸೂಲಿಯು ವಿಳಂಬವಾದರೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯುಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಬಾಕಿಗಳ ವಸೂಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸವಿಾಧಾನ ನೀಡಿಕೆ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

65. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲ ಎತ್ತಿದರು. ಈ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಂತಿಗೆ ಬಂತು. 4.11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ 1968ನೇ ಇಸವಿಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ 4% ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಸಂದಾಯ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲಗಳ ಸವೆ್ಕತ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಧನ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಸಾಲ ಪತ್ರಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಭಾರತದ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೂಲಕ 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿವರೆಗಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸತ್ರ (ಸ್ಟ್ರಿಪ್) ಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿದೆವು. ಈ ವರ್ಷದ ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯ ಸಂಗ್ರಹ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇದ್ದುವು. ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯಗಳ ಸಂಚಾಲನಾಲಯದವರು ಬೆಳಗಾಂವಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಗಳಿದ್ದರೂ (ನಿವ್ವಳ) ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದೂ, ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ಸುಮಾರು (ನಿವ್ವಳ) ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆಂದೂ ಮಾನ್ಯ ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಸಾಲ ಎತ್ತುವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಸಹ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಆಯ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಎರಡು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ, (1) 1969ನೆಯ ಇಸವಿಯ 4½% ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ 3.34 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು (2) 1969 ನೆಯ ಇಸವಿಯ 4% ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ 4.38 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಮರು ಸಂದಾಯಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಡಿಕೆಯ ಪರಿವರ್ತನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಮಂಡಲ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಲ ಎತ್ತುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸೇರಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಿವ್ವಳ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

66. ಕೃಷಿಕರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾಗೃತರಾದಂತೆಲ್ಲ, ನೆರವಿನ ಬಗೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಹೋಗುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೃಷಿವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಅಂತರವು ಗಣನಾರ್ಹವಾಗುವುದು. ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಉತ್ಸಾಹಪೂರಿತ ಮತ್ತು ಸುಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನ ಪರಂಪರೆಗಳಿಂದ ಈ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡರೆ ತಾನೇ ಕೃಷಿ ರಂಗದ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಕೈಗೂಡುವುದು. ಕೆಲಕೆಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣ ವಸೂಲಾಗದೆ ಭಾರೀ ಹಣ ಬಾಕಿ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಲ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹಣ ಬಾಕಿ ನಿಲ್ಲಲು ಕಾರಣರಾದವರ ಮೇಲೆ ಸಂಘಟಿತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ, ಎಂದು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ನಾನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

67. ಸಾಲ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳ ಬಟವಾಡೆಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ 26·21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ತಂತಾವಿ ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಜಮೀನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲಗಳು, ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣದ ಜೊತೆಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯದ ಭಾಗವಾದ 4·32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಾಲಗಳಿಗಾಗಿ 1·56 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಮುಂಗಡಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನೌಕರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರ್ಮಾಡಲು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಜೀವವಿಮಾ ನಿಗಮದ ಸಾಲಗಳಿಂದ ನಡೆಯುವ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ 95 ಲಕ್ಷ

ರೂಪಾಯಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಲರೂಪದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳಿಗೆ 48 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಹಾಯ ನೀಡಿಕೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಕೊಡುವ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸೇರಿವೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಬತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳ ಖರೀದಿಗೆ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವಸೂಲಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗಿನ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಾಬಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳ ಖರೀದಿಗೆ ಸಾಲಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸಾಲಗಳು, ಇತರ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆಗಳು, ಭೂಸಾರ ರಕ್ಷಣೆ, ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ—ಇವುಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಸಾಲಗಳೂ ಸೇರಿವೆ.

68. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜುಗಳ ಮೇರೆಗೆ, ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವುದಾದರೆ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವು 1.65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಗದು ಶಿಲುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವರ್ಷದ ಸಾಲ ತೀರಿಕೆಗೆ 52.00 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯಯವಾಗುವುದು. ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮುಂಜೂರಾದ ತದರ್ಥ ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ 8·80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಮರುಪಾವತಿ ಮತ್ತು 15·67 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಅರ್ಥಾವಧಿ ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿ, ಬಂತವಾಳ ಪೆಚ್ಚಕ್ಕೆ 42.99 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳು' ಎಂಬ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಪಾವತಿಯ ಬಗ್ಗೆ 11·40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು 13·22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯ ಕೊರತೆ, ಇವು ಸೇರಿವೆ. ಈ ಬಾಬುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ 119·61 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಈ ವ್ಯಯವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಎತ್ತಿದ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುವ 51.25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ 2·80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಸಂಚಿತ ಋಣದಲ್ಲಿ 1·85 ಕೋಟಿ. ರೂಪಾಯಿ ನಿವ್ವಳ ಜಮೆ ಮತ್ತು ಸಾಲ—ಠೇವಣಿ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ 23·12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ—ಹೀಗೆ 88·02 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ಜಮೆಯ ಹಣದಿಂದ ವಹಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ, 31·59 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಒಟ್ಟು ಕೊರತೆ ಏರುವ ಕಾರಣ, 29·94 ಕೋಟಿ ವಜಾ ಶಿಲ್ಕು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬರುವ ನೆರವು ಈ ವರ್ಷ ಪಡೆದ ನೆರವಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಾರದು. ಮತ್ತೆ 7-8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೆರವು ನೀಡುವಂತೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರ ಖಾತೀರ್ಪಿನಿಂದ ವರಮಾನ ಕೊರತೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಮೈಸೂರು ತೆರಿಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆ ಮಾತ್ಸರ್ಯೇ ಹೊಸ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯವು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ, ತದರ್ಥ ಸಾಲದಿಂದ ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

69. ಆನುವಂಶಿಕ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಗ್ರಾಮ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲಸದ ನಾನಾ ಬಾಬುಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ, ವಾರ್ತವಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಭವಿಷ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಸಹವಿತ್ತೀಯ ಆಯೋಗದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸು ಪಟೇಲರ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಿದ್ದಾರೆ. ಆನುವಂಶಿಕ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಆನುವಂಶಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಬಂಧವೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಪರಮಾನವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸುಮಾರು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಕೊಂಚ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಅಂದಾಜುಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 1·65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

70. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನೌಕರರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಪೂರ್ಣ ಗಮನವನ್ನು ಸದಾ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ವೇತನ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನೂ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಬಹಳ ವೆಚ್ಚತಗಲಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗೆಡೆ)

71. ನವೆಂಬರ್ 1966ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ವೇತನ ಆಯೋಗವು ಹಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಈಗಾಗಲೇ ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಯೋಗದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವರದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಭಾರಿ ವೆಚ್ಚವಾದುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಈಗ ಅಂತಿಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದು. ಈ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಭರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ದುಸ್ಸಾಧ್ಯ. ಈ ವರದಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿರಾಗಿದೆ. ಭಾರಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮುಖ್ಯಾಂಶವೆಂದರೆ, ವೇತನ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣ. ಈ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ, ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ತೀರ್ಪು ಬಂದ ಮೇಲೆಯೇ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ.

72. ಈ ಮಧ್ಯೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯ, ನಗರ ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವರದಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ, ನಗರ ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯಗಳ ದರಗಳನ್ನು ದಿನಾಂಕ 1-4-1969 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ, ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ದರಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ದರಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

(i) ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ

ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿ		ರೂ.
ರೂ. 109 ರ ವರೆಗೆ	...	71
ರೂ. 110—149	...	98
ರೂ. 150—209	...	122
ರೂ. 210—399	...	146
ರೂ. 400—449	...	160
ರೂ. 450—490	...	164
ರೂ. 500—575	...	120

(ಮಾರ್ಜಿನಲ್' ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳೊಡನೆ)

(ii) ನಗರ ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯ

I ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

ಕ್ರಮಾಂಕ	ಮೂಲ ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿ	ಭತ್ಯದ ದರ
1.	ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 250 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ...	ಮೂಲ ವೇತನದ 5%—ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 5ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 12ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
2	ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 250 ರಿಂದ 500ವರೆಗೆ ...	ಮೂಲವೇತನದ 4%—ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 12ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 20ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

(ತಿಂಗಳಿಗೆ 500ರಿಂದ[520ರವರೆಗೆ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ 'ಮಾರ್ಜಿನಲ್' ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿದೆ)

II ಮೈಸೂರು, ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾಂವಿ ಮತ್ತು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ

1 ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 500ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ... ಮೂಲ ವೇತನದ 3%-ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 4ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು.

(ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 500 ರಿಂದ 515ರ ವರೆಗೆ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ) 'ಮಾರ್ಜಿನರ್' ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿದೆ)

(iii) ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯ

I ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

ಕ್ರಮಾಂಕ	ಮೂಲ ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿ	ಭತ್ಯದ ದರ
1.	ತಿಂಗಳಿಗೆ 200 ರೂಪಾಯಿ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು.	ಮೂಲ ವೇತನದ ಶೇಕಡ 7½ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 7.50ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 12-50ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
2.	ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 201 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಆದರೆ ರೂ. 400ಕ್ಕೆ ಮೀರದ ವೇತನ ದವರು.	ಮೂಲ ವೇತನದ 6% ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 12.50ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 20ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
3.	ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 401 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು, ಆದರೆ 500ಕ್ಕೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನ ದವರು	ಮೂಲ ವೇತನದ 4½%-ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 20ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 22-50ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ

	II 1ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪಟ್ಟಣಗಳು	
1.	ತಿಂಗಳಿಗೆ 200 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ವೇತನದ 5% ರೂ. 5ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 7-50ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
2.	ತಿಂಗಳಿಗೆ 201 ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು, ಆದರೆ 400 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ವೇತನದ 4% ರೂ. 8ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 12-50ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
3.	ತಿಂಗಳಿಗೆ 401 ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಆದರೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ವೇತನದ 3%-ರೂ.12-50ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ.15ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

	III 25,000. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪಟ್ಟಣಗಳು	
1.	ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 200ಕ್ಕೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲವೇತನದ 2½%-3 ರೂಪಾಯಿಯ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ 5 ರೂಪಾಯಿಯ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
2.	ತಿಂಗಳಿಗೆ 201 ರೂ. ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು, ಆದರೆ 500 ರೂ.ಗೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ವೇತನದ 2%-5 ರೂಪಾಯಿಯ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ 10 ರೂಪಾಯಿ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

(I ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೂ. 500 ರಿಂದ 522.50 ವರೆಗೆ ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರಿಗೂ II ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೂ. 500 ರಿಂದ 515ರ ವರೆಗೆ ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರಿಗೂ III ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೂ. 400 ರಿಂದ 410ರ ವರೆಗೆ ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರಿಗೂ 'ಮಾರ್ಜಿನರ' ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿದೆ.)

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

73. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ಸಹಾಯ ಪೋಷಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೌಕರರಿಗೆ ಈ ದರಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದಿನಾಂಕ 1-4-1969ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಈ ಹೆಚ್ಚಳಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ದೊರೆಯುವುದು ಪೂರ್ತಿ ಭೂಕಂದಾಯ ಪಡೆಯುವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಈ ನೆರವು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

74. ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಗದು ಭತ್ಯ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲಹೆಯು ಆಶಯ ಶ್ಲಾಘನೀಯವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಉದಾರವಾಗಿವೆ. ಈಗಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರಯಾಣ ಭತ್ಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೇರೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಪರಿಧಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು.

75. ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯ, ನಗರ ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯ ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಪರಿಹಾರೇಕಾಗುವ ವೆಚ್ಚ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 3.25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ; ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಈ ವೆಚ್ಚ 16.25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಇದನ್ನು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಪರಿಧಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ತುಂಬಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

76. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕ ಹಣ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ 1969-70 ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು 397.52 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನಂಚಿತ ಋಣ ಮತ್ತು ಠೇವಣಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಾಕಿ ನಿಂತ 28.47 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊಣೆಗೆ 484.65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೌಲ್ಯದ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಆಧಾರವಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸರ್ಕಾರದವರ ಬಳಿ ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ ಅವೆಷ್ಟೋ ಸ್ವತ್ತುಗಳಿವೆ. ಈ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಸ್ವತ್ತುಗಳು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ, ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಜನಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯೂ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಕುದುರುವಂತಾಗಲೆಂದು ನ್ಯಾಸಿಸಿದವುಗಳೇ ಹೊರತು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆಂದು ನ್ಯಾಸಿಸಿದವುಗಳಲ್ಲ.

77. ನಮ್ಮ ಋಣ ಸೇವೆಯ ವೆಚ್ಚ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವು ಬಡ್ಡಿಗೆ 20.27 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಸಾಲದ ಮರುನಂದಾಯಕ್ಕೆ 52 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದೆ. ಧನ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡದೆ ಜನತೆಯ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಉತ್ತಮವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಲವೆತ್ತಬೇಕಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ವೆಚ್ಚ ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮಿತಿಯೊಳಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ, ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿದರೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಕಾಲವೂ ಇದೀಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಪಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮೂಡಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಯುವಕ ಜನಾಂಗವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೇ ಆಗಲಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೊರತೆ ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗದೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದಕಾರಣ, ಇದುವರೆಗೆ ಕೈಗೂಡಿದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ಬರುವುದೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ಕುದುರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಅತ್ಯವಶ್ಯಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಸರ್ಕಾರಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲೇ ಬೇಕು. ದುಂದು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದನಕ್ಕೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ನಾನು ಭರವಸೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೇತರ ಮತ್ತು ಅನುತ್ಪಾದಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೇವಲ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ್ದೆಂಬ ಅಂಶ ತಮಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವುದು.

78. ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲನಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡು, ತಹಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಅಮೂಲ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಜೈ ಹಿಂದ್

Busines of the House

Mr. SPEAKER.—Now before adjourning the House I may bring to the notice of the hon'ble Members that there will be two sittings tomorrow, one in the morning from 9 a.m. to 1 p.m. to debate on the mather pertaining to Shiva Sena activities in Bombay and other places, and the second sitting will be from 3 p.m. to 7 p.m for general discussion on the Budget.

The House will now rise to meet again tomorrow at 9 a.m.

The House adjourned at Fifty Minutes past Three of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Tuesday 25th February 1969.

WD 12380—GPB—600—13-6-1969